

Berakət

ALBARAKA TÜRK BÜLTENİDİR.

Sayı 17 • Güz 2004

Güle Güle "000.000", Hoşgeldin YTL

- **Bol Sıfırlarımız ve Bilişim Dünyası**
- **Nümizmatik ve Para Koleksiyonculuğu**
- **Paranın ve Türk Lirası'nın Tarih Yolculuğu**
- **Beden Dili ve İnsanî Boyutu**

İçindekiler

Bizden	2
Psikolojiyi İyi Yönetmek... ..	3
Spor ve Basın Dünyasında Bir Duayen:	
Erdoğan Arıpınar	4
Güle Güle "000.000", Hoşgeldin YTL	7
Bol Sıfırlarımız ve Bilişim Dünyası	10
Nümizmatik ve Para Koleksiyonculuğu	12
Paranın ve Türk Lirası'nın Tarih Yolculuğu	14
Beden Dili ve İnsanî Boyutu	16
Deniz Bir Zenginliktir	18
Dünyada Faizsiz Bankacılıktan Haberler	20
Objektiften Yansımalar	21
Bir Dostun Ardından: Bayram Önerbay	22
İkinci Çanakkale Seferi	23
Amid'den Diyarbakır'a Kısa Bir Seyahat	24
Düşünce Damlaları	27
Geleceğe Açılan Yeni Şubelerimiz	28
Albaraka'dan Haberler	30
Bulmaca ve Kitap	32

*Albaraka'dan Haberler
sayfa 30'da*

*Psikolojiyi İyi
Yönetmek...*

3

*Güle Güle
"000.000",
Hoşgeldin YTL*

7

*Nümizmatik
ve Para
Koleksiyonculuğu*

12

*Beden Dili ve
İnsanî Boyutu*

16

*Deniz Bir
Zenginliktir*

18

*Bir Dostun
Ardından:
Bayram Önerbay*

22

*Amid'den
Diyarbakır'a
Kısa Bir
Seyahat*

24

Sahibi
ALBARAKA TÜRK adına
Dr. Adnan BÜYÜKDENİZ

Genel Yayın Yönetmeni
Temel HAZIROĞLU

Yazı İşleri Sorumlusu
İbrahim USUL

Editör
Ekrem ŞAHİN

Yayın Kurulu
Fahrettin YAŞI
Nihat BOZ
Bülent TABAN
Bedri Cemal RODOPLU

Danışma Kurulu
Yalçın ÖNER
Osman AKYÜZ
Doç.Dr. Abdulaziz BAYINDIR

Sayfa Düzeni
Zübeyir ÇİFÇİ

Renk Ayırımı ve Baskı
Esen Ofset

Yönetim Yeri
Büyükdere Cad. No:78
34394 Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: (0212) 274 99 00
Faks: (0212) 272 44 70
E-mail:
bereketdersisi@albarakaturk.com.tr

Web:
www.albarakaturk.com.tr

Finans Portalı:
www.albarakafinans.com

Bu Bülten Albaraka Türk
Reklam ve Halkla İlişkiler
Servisince hazırlanmıştır.

İmzalı yazılarda belirtilen görüşler
sadece söz konusu yazarların
fikirlerini ifade eder.

Bizden

Bereket'in değerli okurları, Merhaba.

Mübarek Ramazan ayının feyiz ve bereketiyle birlikte tekrar sizinle buluşmak hem keyif verici hem de şükredici bir durumdur. Şükürler olsun.

Albaraka'nın kelime anlamının Bereket olduğunu sanırsız birçok insan biliyordur. Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki, Albaraka hem Bereket demektir hem de Bereket'tir. O yüzden diyoruz ki; "Albaraka Bereket'tir."

Albaraka'nın bereketiyle Ramazan'ın bereketi bu aylarda birleşti, çoğaldı.

Allah herkese bereketli, hayırlı kazançlar ve ömürler versin.

Bu sayımızda, yeni yazılarımız, yeni konularımız ve yeni bir heyecanla karşınızdayız.

Bu sayımızın ana başlığını Yeni Türk Lirası (YTL) olarak belirledik. Genel Müdürümüz Dr. Adnan Büyükdenez'in makroekonomik düzeyde ele aldığı YTL'nin değişik veçheleriyle incelendiğini derginin içinde göreceksiniz. Fatih Boz tarafından kaleme alınan "Hoş geldin YTL" yazısı, yakın bir zamanda gündelik hayatımıza girecek olan YTL'nin yaratacağı değişimleri -bu noktaya geliş sebeplerimizle beraber- ele alan güzel bir çalışma. Konuyla ilgili aklımızda oluşan soruların cevaplarını da bu yazıda bulabileceksiniz.

Merak edilen bir başka konu da atılan sınırlarla oluşacak yeni uygulama ve yazılımların hayatımızın merkezine yerleşen bilgisayar dünyasında yaratacağı değişimler. Ahmet Güzel'in makalesi bu anlamda gerek Albaraka Türk özelinde gerekse finans sektöründe yaşanacak değişimleri sayfalarımıza taşıyor. Yaşanacak sıfırsal değişimlerin arka planındaki Bilgi İşlem hazırlıklarımız zannediyorum bizimle çalışan dostlarımız için açıklayıcı olacaktır.

Yeni dönem, sınırların azaldığı ve bol miktarda madenî paranın te-

davüle gireceği bir dönem olacak. Çocukluğumuzdan kalma kumbaraları sakladığımız yerlerden belki de çıkartıp temizleme zamanı. Bu noktada bugüne taşıyamadığımız para koleksiyonlarını da tekrar gündeme getirebiliriz. Adem Yamaç tarafından kaleme alınan "Para Koleksiyonculuğu" yazısı eminim sizleri de bu günlerden alıp geçmiş anılara taşıyacak.

Ve "Paranın Tarih Yolculuğu". Napolyon Bonapart'ın "Para, Para, Para" sözleriyle hafızalara nakşolunan, tarihin her dönemine damgasını -değişik şekil ve renklere bürünen- vuran paranın tarihi. İbrahim Usul tarafından kaleme alınan "Paranın ve Türk Lirasının tarih yolculuğu" isimli yazı bizi kısa ama sürükleyici bir tarih yolculuğuna çıkarıyor.

Ve Albaraka Türk'e emek veren önemli bir isim, sektöründe yaşıyla değil birikimiyle yer edinen bir duayen, Albaraka Türk Basın Danışmanı Erdoğan Arıpınar. Kendisiyle sizler için görüştük ve dünden bugüne Arıpınar ve Albaraka Türk birlikteliğini sayfalarımıza taşıdık.

Bu sayımızda, Ekrem Şahin kişisel gelişim dizisine "Beden Dili" isimli yazısıyla devam ediyor. Bir önceki sayıda hatırlayacağınız gibi "Kişisel İmaj" isimli bir yazısını sayfalarımıza taşımıştık. O'nun ifadesiyle "Ne beden dilinin popülerleşen yüzünü parlatma ne de külliyen inkar etme çabasına giren" farklı bir yazı.

Mustafa Aydemir'in "Deniz Bir Zenginliktir", Rahim Çalışkan'ın "Bir Dostun Ardından", Nuri Sevim'in "İl.Çanakkale Seferi", Salim Bulut'un "Amid'den Diyarbakır'a Seyahat" yazılarıyla renklenen ve güzelleşen yeni bir sayı.

Daha nice sayılara erişebilme ümit ve temennisiyle.

Bereket'le kalın. ■

Temel HAZIROĞLU
Genel Yayın Yönetmeni

Psikolojiyi İyi Yönetmek...

Dr. Adnan Büyükdeniz

Genel Müdür

“1000 Türk Lirası” 5 Aralık 1927 yılında tedavüle girdiğinde en yüksek kupürlü ilk banknot idi. Aradan geçen 75 yılı aşkın sürede söz konusu kupür on bir defa değişti; hâlen kullandığımız 20 milyon TL’lik banknot ise Kasım 2001 yılından bu yana tedavülde.

Bugün Türk Lirası’nı dünyanın en bol sıfırlı para birimi hâline getiren temel sebep, kuşkusuz, ülkemizde yaklaşık 30 yıldır âdeta “kurumsallaşan” yüksek enflasyon.

2005 yılı başında Türk Lirasından altı sıfır atılarak tedavüldeki 1 milyon TL, 1 “YTL” olacak.

Hatırlanacağı gibi; Türk Lirası’ndan sıfır atma Türkiye’de ilk defa gündeme gelen bir konu değil. 1983 yılından bu yana zaman zaman ekonomi gündemini işgal eden bir tartışma konusu oldu. Çeşitli hükümetlerin gündeme getirmesine rağmen, bu proje bir türlü uygulama imkânı bulamadı. Pe-ki neden?

Bu sorunun en basit cevabı şu: Paradan sıfır atmak –çoğu kez sanıldığı kadar– basit ve kolay uygulanabilir bir öneri değildir ve Türk ekonomisindeki şartlar geçmişte belli maliyet ve riskleri de bulunan böyle bir para operasyonu için müsait hâle gelmemiştir. Zira; başarısız bir sıfır atma operasyonunun ekonomiyeye mevcut bol sıfırlı durumdan daha fazla zarar vereceğini tahmin etmek zor değildi.

Bu sebeple; konuyu salt paradan belli sayıda sıfır atmak şeklinde ele almak çok “teknikçi” ve yanıltıcı bir yaklaşım olur.

Bu, teknik bir operasyon olmanın ötesinde gerçekte yeni bir para birimi yaratma operasyonudur.

Öncelikle; salt paradan sıfır atmanın enflasyonla mücadele açısından ne tür psikolojik etkiler çıkaracağı iktisat teorisi açısından belirsiz ve tartışmalı bir konudur. Sıfır atma operasyonu ile birlikte ortaya çıkabilecek iktisatta parasal yanılgı (money illusion) olarak adlandırdığımız olgu, teorik olarak, enflasyonla mücadeleyi başlangıçta kolaylaştırabilir ya da zorlaştırabilir. Eğer ekonomi

aktörler gelirlerinin parasal değerinin fiyatlardan daha fazla oranda azaldığı şeklinde bir algılama içine girerse, bu takdirde gelirin “algılanan” satınalma gücü azaldığı için harcamaların düzeyi de azalır. Bu durumda sıfır atma operas-

yonu enflasyonla mücadelede belli bir katkı sağlayabilir.

Bunun aksi de olabilir. Eğer ekonomik aktörler gelirlerinin parasal değerinin fiyatlara göre daha az oranda azaldığını düşünürse, bu takdirde gelirin “algılanan” satınalma gücü artacağı için harcamaların düzeyi de artabilir. Bu durumda sıfır atma operasyonu enflasyonla mücadeleyi başlangıçta bir miktar zorlaştırabilir.

Bu sebeple; sıfır atma operasyonunda “psikoloji”nin iyi ve dikkatli biçimde yönetilmesi, ve ekonomik birimlerin bu konuda yeterince bilinçlendirilmesi gerekir.

Diğer yandan; paradan sıfır atma farklı bir açıdan da enflasyonist etki yaratabilir. Buna “yuvarlama etkisi” diyebiliriz. Geçmişte para biriminden sıfır atan birçok ülkede ve EURO’ya geçen Avrupa Birliği ülkelerinde yeni para birimine geçişin başlangıçta bir miktar enflasyonist baskı yarattığı gözlenmiştir. Meselâ; satıcıların fiyatlardaki küsurları yukarı yönde yuvarlaması sonucu pek çok AB ülkesinde EURO’ya geçişle birlikte “gizli bir enflasyon”un ortaya çıktığına dikkat çekilmektedir.

Hükümetin ve Merkez Bankası’nın, enflasyonun düşüş eğilimine girmesi ile birlikte, paradan sıfır atma projesini hayata geçirmesi olumlu bir gelişmedir.

Ekonomimizin “az sıfırlı” yeni ortamda daha verimli ve etkin çalışacağı beklentisini taşıyoruz.

Gelecekte yeni sıfır atma operasyonları gerektirmeyecek kalıcı bir fiyat istikrarı sağlanması temennisiyle... ■

Spor ve Basın Dünyasında Bir Duayen: **Erdoğan Arıpınar**

Temel Hazıroğlu*

Albaraka Türk'te her zaman sıcak bir dostluk gördüm. Ben orada basın danışmanı, profesyonel, amatör değil; dost, arkadaş gibi karşılandım. Geldiğimiz zaman her konu konuşulur. Benim bütün emelim, gerçek ruhu ile birlikte Albaraka Türk'ün Türk kamuoyuna tanıtılmasıydı.

*Erdoğan Arıpınar
mesleğinin ilk yıllarında...*

Albaraka Türk'ün basın danışmanısınız. 1984'ten bugüne bizimle teşriki mesainiz var. Kurumumuzla ilk birlikteliğiniz nasıl başladı?

Yönetim Kurulunuzun saygın üyesi, eski genel müdürünüz Sn. Yalçın Öner benim çok eski bir arkadaşımıdır. O beni "Yatırım Finansman"dan tanır. Her hafta sohbetlere gider, beraber muhabbet ederdik. Ben genellikle spor yazarı olarak tanınan biriyim, ama çok yönlü gazetecilik yaptım.

Meselâ İstihbarat Şefliği, Haberler Müdürlüğü ve Spor Müdürlüğü yaptım. Hürriyet gazetesinde, o meşhur anarşi döneminde Haber Müdürü'ydim. "Yıldırım Baskı" denilen baskı benim icadımıdır. Gece gazete basıldıktan sonra sabah 5'lere doğru bir olay patladıysa gazeteler

bitmiştir ve halkın eline geçmiştir, ama siz haberin gerisinde kalıyorsunuz. Çünkü televizyon bu haberlerin ilerisine geçecek.

Yalçın Öner, bir gün bir basın danışmanına ihtiyacı olduğunu söyledi. Çünkü "Yatırım Finansman"da basın danışmanıydım. Yalçın bana; "Erdoğan abi bize yardım eder misin?" dedi Ben de "Ben senin bulunduğun her yere yardım ederim, çünkü güvenirim" dedim. Sonra patronlarla tanıştık, gördükki tertemiz insanlar. Ön yargılı değiller, bu memleketi seviyorlar, buraya hizmet etmek istiyorlar. Benim de kanım kaynadı ve "Tamam ben bu işi yapıyorum" dedim ve başladık.

Çalışma tarzımız şöyle; Yönetim Kurulu istediği zaman davet edebiliyor kahve içmeye, oturuyoruz genel bir görüş yani, bu gün basında durum nedir? Bugün nasıl hareket etmemiz lâzım, ekonomik durum nedir?

Albaraka Türk'de her zaman sıcak bir dostluk gördüm. Ben orada basın danışmanı, profesyonel, amatör değil; ahabap, arkadaş gibi karşılandım. Geldiğimiz zaman her konu konuşulur. Benim bütün emelim, gerçek ruhu ile birlikte Albaraka Türk'ün Türk kamuoyuna tanıtılmasıydı.

Basın danışmanlığı görevi süresince güzel günler kadar sıkıntılı dönemler de mutlaka yaşadınız.

Yaşanmaz olur mu? Albaraka Türk hakkında, Albaraka Türk'de çalışan güzide insanlar hakkında çok olumlu, çok güzel haberler çıktı. Tam tersi yanıltıcı, gerçek dışı haberler de çıktı. Çok şükür biz hepsini göğüslemeyi ve yönetmeyi çok güzel becerdik. Ben çok açık olarak ne yapılması gerektiği konusunda her şeyi Albaraka Türk'de konuşmuşumdur. "Bakın şöyle şöyle hareket edilecek." Buna dikkat edin. Çok açık söyledim. Yapamayacağımı bilsem yapmam. 55-60 senedir ben bu ahvalde çalışıyorum. Beni de herkes tanır yakından, hiç lâfımı esirgemem, bu birincisi; ikincisi de inanmadığım yerde çalışmam. Parayla pulla bu işin alâkası yok, bu bir gönül işidir, seveceksin.

Kim bana birşey sorduysa, "Erdoğan ne dersin? Albaraka Türk'e para yatıralım mı? Derdim ki, benim param pulum yok, ben anlamam bu işlerden, ama size birşey söyleyeceğim, 1 kuruşunuz olsa o kuruş geri gelecektir."

Albaraka Türk'ü kişileştirirsek, siz Albaraka Türk'ü nasıl görüyorsunuz?

Albaraka Türk'ü şöyle görüyorum: Albaraka Türk; ortalama bir Türk ahlâkı yapısına sahip. Teknoloji olarak medenî çizgide. Dünyada bir tane Albaraka yokki, bu Albaraka çok, her yerde var Albaraka; Avrupa'da da var, Türk Cumhuriyetleri'nde de var, kurulmuş, gördük.

Albaraka Türk'de dünden bugüne ne değişti? Medya ilişkileri anlamında 1984 yılında faaliyete başlayan dünkü Albaraka Türk ile, bugün geldiği nokta arasında nasıl bir fark var?

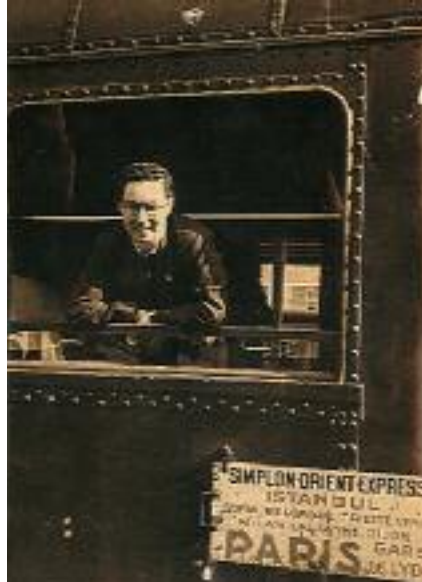
Albaraka Türk'ün değişimi şu; Albaraka Türk değişim filân geçirmedir. Albaraka Türk statüsünü koruyor. İlk gündeki Albaraka Türk aynı Albaraka Türk. Ama dışarısının Albaraka Türk'e bakışı değişti. Yüzde ellinin üstüne çıktı müspet bakış açısı. Bugün Albaraka Türk'ün haberi de giriyor gazetelere, televizyonda haberi de giriyor, reklamları da. Ve biz bu çalışmaları çok medeni görüyoruz. Hoşumuza da gidiyor. Bazı reklâmları çok hoşumuza gidiyor, medenî ve insana çarpıcı geliyor. Albaraka Türk'ün verdiği bir sosyal toplum mesajı var, yüzlerce burs veriyor, destek oluyor, ben görüyorum. Yani Albaraka Türk'ün kendisi değişmedi. Albaraka Türk baştan beri aynı kafa ile kurulmuş. Müspet, dürüst, ülkeye yararlı güvenilir çizgide. Albaraka Türk kendi işini yapıp memlekete, yardım etmeye çalışıyor.

Türk insanının Albaraka Türk'e ve onun sunduğu ekonomik enstrümana bakışındaki pozitif yükselişte kurum yöneticilerimizin, iletişim çalışmalarına verdiği değer önemli bir etken midir?

Müspet tanıtımda, Albaraka Türk eskiye nispetle kapalı kapıları kırdı, yenisini açtı. Sizler de yani çalıştığı ekip de elinden geleni yapıyor. Beni ilgilendirdiği için söyleyeyim, röportaj ilânları bile bir inkılâptir, eski Albaraka Türk'e göre, devrimdir. Halka açıklıktır. İlk defa Albaraka Türk müşterilerinin fotoğrafları çıktı. Onlar belki hayatlarında fotoğraflarını gazete de hiç görmemişlerdir. Yani bunlar müspet şeyler. Tabi bir baskı gelmezse, bakış açısı onları rahatsız etmezse Albaraka Türk'ün yönetimi ileriye daha açık gidecektir. Ben biliyorsunuz bir sürü projeler hazırlayıp götürüyorum. Ama her şeyden önemli konu Albaraka Türk'de, itibardır. Bir de

Albaraka Türk için düşünmeye alıştırmak kendini, bu da enteresandır. Herhangi bir banka, herhangi bir kuruluş için değil. Nasıl ki kızınıza, oğlunuza elbise düşünürken ona göre düşünürsünüz, işte Albaraka Türk gibi düşünmek; Albaraka Türk için düşünmek. Bence çalışanların da, hizmet verenlerin de tutumunda hep bu olmalıdır. Albaraka Türk için düşünmek. Ona uyar mı diye?

Sizin çalıştığınız birçok firma var. Onlarla Albaraka Türk'ü kıyasladığınız zaman iletişim yaklaşımları anlamında, nasıl bir tablo ortaya çıkıyor?

Ben Albaraka Türk'ü müşteri olarak değil de bir dost olarak görüyorum. Şunu söylemekte fayda var, diğer çalıştığımız müşterilerin çeşitli bağlantıları var. Siz onlardan birisi oluyorsunuz, orada. Kişiler değişiyorlar, bakın bu çok önemli bir nokta. Albaraka Türk'de kim değişirse değişsin, Albaraka Türk değişmiyor. Genel Müdürler değişiyor, ama politikası değişmiyor. Albaraka Türk'ün tutumu değişmiyor.

“Erdoğan abiyi son zamanlarda görmüyorum yemeğe getirin bir yemek yiyelim.” İşte bu bir sıcak alâka ve güvendir. İnşallah, ben her zaman gönülden temennî ediyorum, zaten müspet gidiyor bu sene fevkalâde başarılıyız. Bugün Türkiye'nin

en sağlam ticarî müessesesi durumunda. En önemlisi nedir biliyor musunuz? Bir kimse size inanıyorsa o adam kırgın olmamalı. Adamın 5 lirası varsa size veriyorsa, o beş lirayı alacağını garanti bilmelidir, bu çok önemli. Onun için bu çok güzel bir şeydir ve bu iş bitmiştir.

Albaraka Türk bu konuda bir okul oldu diyebilir miyiz?

Tabi. Sürekli yetiştiriyor. Diğer finans kurumlarına bizden gidiyor çocuklar hep. Sonra hükümetler özellikle geçen dönemden itibaren anladılar, Albaraka Türk'ün memlekete yararlı olduğunu. Sonra kabul etmek lâzım, yeni genel müdürümüz de batıya açık, çok bilgili, eğitime açık biri. Elinden ne geliyorsa, iyi niyetle yapıyor. Her gelen yaptı ama bu, daha içimizden, yani kabineden geldi. Çünkü O'nun ilk geldiği günü hatırlıyorum ben. İlk geldiğinde takdim ettikler, tanıştık. Albaraka'lı dostlarla beraber olmak ve onlara güvenmekten ben de memnunum. Kendimi de manevî güvencede hissediyorum. Bunu bilirsiniz, yani dostlarım var diye çünkü öyle. Bu güzel bir şey, güzel. İnsan her zaman parayla bakmaz olaylara. Manevî güven, güzel bir şeydir.

Peki, geleceği nasıl değerlendiriyorsunuz?

Toplum neyle ilgili, toplum sanatla ilgili. Albaraka Türk'ü bu güne kadar hiç sanatla görmedik. Enderun Musikisi varsa, ne kadar Osmanlıdan kalma Musiki varsa, Türk Musikisi varsa Albaraka Türk onlar için de bir finansman yolu açmalıdır. Nasıl ki Aya İrini Kilisesi'ndeki keman konçertosunu şirketler bütçe verip destekliyorsa, biz de kendi kurumsal kimliğimize uygun sanat dallarına destek vermeliyiz. Yani nedir Osmanlı Musikisi'nin temsilcileri? Mevlevî heyetinin bir büyük konseri olsa. Albaraka Türk sanat yönüyle de ortaya çıkmış olur. Türk Musikisi, Saray Musikisi çaldığı zaman, ben böyle sakın dinlerim. Damadım geldi Fransa'dan. “Bu ne güzel şey. Bu ne

Erdoğan baba?" dedi. Benim damat, Fransız'dır. Dedim ki, "Ney yapıyor." Öyle hislendi ki... Şimdi bunları duymuyorsak, bu memleketin adamı değiliz. İşte memleketin adamı oldurmaya çalışıyoruz çocukları. İşte kültür için Albaraka Türk bunları yapacak. Evet ben Mozart'ı dinleyeyim. Dinlersem dinleyeyim. Ama benim kendi müziğimi de dinleyeyim. Bu benim tarihe bağlılığım, memleketimi sevmem. Bu benim hatırlamam. Tertemiz kıyafetleriyle dervişler sema ederse veya bir bektaşî müziğini bellekse ne güzel olur. Normal ekonomik çalışmasının dışında, bu ülkenin değerlerine sahip çıkacak bir şeyler yapmalıdır Albaraka Türk: Müzik, resimdir, hattır vs.

Bize öğretiler fakültede, uzaktan bakarsın. Kubbe, yarım daire ise Arap'tır. Tam yarım daire ise Türk'tür o yapı diyor. Hoca öğretti. Çünkü bizim camilerimiz tam yarım dairedir. Onların kubbeleri yarım daireden küçüktür. Kiliselerin hepsinin küçüktür. Araplarınki de daha büyüktür. Bizim minaremiz kalem gibi. Eğri büğrü değildir. Batman'da yapmış Ermeniler, üst üste üç fıçı denilen şeyler, minareler. O bizim değil. Minareyi yapmış Sinan. Dünyanın en büyük adamı. Çizmiş oturtturmuş. Bunlar Türk işte. Bu önemli. Biz yaparsak böyle şeyler yapmaya hazırız ve çok da müspet sonuç alırız.

O zaman Albaraka Türk'e düzen görev toplumun sosyal kodlarına, kültürel değerlerine uygun projeler geliştirmek.

Geliştirmek ve unutulmaları yeni den canlandırmak gerekir. Mozart'ı, Chopin'i de severek dinliyoruz. Ama bizi, kendimiz biliriz. Biz kendimizi kaybedersek biteriz. Ne kredi açar-

Arıpınar 2004 Atina Olimpiyatları'nda

lar, ne değer verirler, ne bilânçoda gösterirler. En kötü haberi de baş aşağı koyarlar aleyhinize olur. Ben bir arkadaşım ile çalışıyordum. Gazeteden emekli olduktan sonra. 2-3 kere haberi çıktı. Aynısını Kore'de Çinliler bize yaptılar: "Mehmet evde seni karın Fatma bekliyor senin burda

ne işin var. Ne diye dövüşmeye geldin?" Yabancılarda tanıtım, propaganda, iletişim birinci sınıf. Bir Amerikan şirketi bütçesini koyarken % 80'ini tanıtıma ayırıp, % 20'sini işe koyarmış. Bugün buzdolabı diyorsun çocuklar hep frijider (Frigidare) der. Frijider marka. Benim Abdülün kızı küçüktü okuma yazma öğrenirken "Baba buzdolabı yazmayı öğrendim" demiş, gitmiş AEG yazmış. Tanıtım çok önemli şey.

Oğlunun gazetede resimlerinin çıkmasını istiyor. İstiyor kimden? İletişim kuran şirketlerden. Yok kardeşim. Bizim işimiz bu değil. Maalesef öyle görüyorlar. En üst seviyede bütün toplantılara girmeyi başaran adamdır iletişimci. Dinleyecek. Fikir verecek. Bunlar düzelterekler, bu iş yürüyecek. O bakımdan Albaraka-Türk'de hiç kimsenin sıkıntısı yok. Herkes lâfını söylüyor, dinleniyor. Ha uygulanıyor uygulanmıyor. Erdoğan Abi sen yolladın 100 tane proje. Kaçtı uygulandı. 3 tane. Ben yollarım arkadaş. Ben yine aklıma geleni söyleyim. Şunu şöyle yapalım, bunu böyle yapalım, diye. Uyarsa yapar. Bugün 3'ünü uyguluyorlar. Yarın 33'ünü uyguluyorlar. Bu iş yürür gider.

Çok teşekkür ederim.

Ne demek, teşekkür bizden, güzel bir sohbet oldu. ■

* Genel Müdür Yardımcısı

ERDOĞAN ARIPINAR

Gazeteci - Yazar, Albaraka Türk Basın Danışmanı

27.08.1932'de İstanbul'da doğdu. İ.Ü. Hukuk Fakültesi'nde ve İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Şubesi'nde okudu. 1948 yılından bu yana Gazetecilik, Araştırmacılık ve Spor Yazarlığı mesleğini sürdürmektedir. Kendisi Basın Şeref Kartına sahiptir. Evli (1964), 2 kız evlâdı ve 2 torun sahibidir.

Meslek Yaşam Grafiği

1948-1954 Anadolu Bölgesel gazeteler ve İstanbul gazetelerinin bölge muhabirliği, 1955-1968 Cumhuriyet Gazetesi (Yazar- Araştırmacı- Spor Servisi Müdürü), 1968-1970 / 1971-1988 Günaydın Gazetesi (Genel Müdürü pozisyonu), 1970-71 Hürriyet Gazetesi (Haberler Müdürü), 1988'de Günaydın'dan emekli oldu, kurduğu Türk ve Dünya Haberler Ajansı ve Türk Spor Ajansı'nın sahip ve genel yayın müdürlüğünü sürdürüyor. Ajans Türkiye'nin en popüler spor organizasyonu olan 11 Altın Adam Yarışmasını 20 yıldır yapıyor. Türkiye'nin en yüksek tirajlı gazetesi POSTA'da köşe yazısı yazıyor.

Kariyer Ödülleri

Ulusal: 25. Türkiye Gazetecilik Başarı Ödülü, Uluslararası: IOC Olympic Order Nişanı, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi 1. Başkan Yardımcısı ve Fair Play Konseyi Başkanı, EFPM (Avrupa Fair Play Birliği) 2. Başkanı, CIFT (Dünya Fair Play Birliği Yürütme Konseyi Üyesi).

Güle Güle “000.000”, Hoşgeldin YTL

Genellikle yüksek enflasyonu uzun süre yaşayan ülkelerin, paralarından sıfır attıkları görülmektedir. Paradan sıfır atma, uygulanan istikrar programlarının bir sonucu olup, genellikle az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerde uygulanmaktadır. Çünkü, bu ülkelerde çok sıfırlı paralar yüksek oranlı kronik enflasyona yenilmekte, değer ifade etmekte zorlanmakta ve işlevini yitirmektedir.

Fatih Boz*

Ülkemizde paradan sıfır atma tartışmaları yaklaşık yirmi yıldan beri sürmektedir. 1983'te dönemin Maliye Bakanı Adnan B. Kafaoğlu'nun paradan üç sıfır atma girişimleri 12 Eylül askerî yönetimince rafa kaldırılmıştır. 1990'dan sonra iktidara gelen her hükümet paradan sıfır atmak için çalışma başlatmış ancak bir sonuca ulaşamamıştır. Enflasyonun kabul edilebilir bir düzeye düşürülememesi, ekonominin stabil olmaması, koalisyon hükümetlerinin güçsüzlüğü, en önemlisi istikrarlı bir siyaset ortamında istikrarlı bir ekonominin yakalanamaması, sıfır atma girişimlerini başarısız kılmıştır.

ZAMANA KARŞI GÜCÜNÜ KORUYAMAYAN TL

Ekonomideki banknot ihtiyacı, 5 Aralık 1927 yılından 1 Kasım 1981'e kadar, en küçüğü 1 TL ve en büyüğü 1.000 TL ile karşılanırken, 2 Kasım 1981'den sonra, sonuncusu 5 Kasım 2001 tarihinde 20.000.000 TL olmak üzere, 11 kez bol sıfırlı banknot üretilmiştir. Türkiye bol sıfırlı banknot konusunda, dünyada liderliği elinde bulundurmaktadır. 20.000.000 TL ile Türkiye en büyük banknota sahiptir. Türkiye'yi, 1.000.000 ile Romanya, 100.000 ile Endonezya, Kamboçya, Lübnan, Vietnam ve Paraguay izlemektedir.

Bol sıfırlı paraların tedavülde olması demek, emisyon hacminin artması demektir. Emisyon hacmi 1980'den bu yana yaklaşık 35.000 kat artmıştır. Bol sıfırlı para kronik enflas-

yonun sonucudur, bu da mevcut para birimini iş yapamaz hale getirip, dolarizasyonu, yani mal ve hizmet hareketinin yabancı para ile yapılmasına sebep olmaktadır. Bu durum, modern ekonomilerde, ekomiye yön veren para ve maliye politikası araçlarının uygulamasını güçleştirmektedir.

Şimdiye kadar 49 ülke, parasından sıfır atmıştır. Parasından sıfır atacak 50. ülke Türkiye olacaktır. Atılan sıfır sayısı bakımından, liderliği Almanya elinde bulundurmaktadır. 1923 yılında günlük fiyat artışlarının ortalama % 10 olduğu Almanya'da bir defada 12 sıfır atılmıştır. Sıfır atma sayısı bakımından da Brezilya ve Yugoslavya 6 kez ile birincidir.

PARADAN SIFIR ATILMASININ ÖN KOŞULLARI NELERDİR?

Paradan sıfır atılmasının en önemli ön koşulları enflasyonunu düşük düzeylere inmesi, bunun süreklilik arz etmesi, ikincisi kurlardaki oy-

naklığın azaltılmasıdır. Yani paradan sıfır atılması başarılı bir istikrar programının bir parçasıdır. Bilinmesi gerekir ki, paradan sıfır atılması bir operasyon değil, uygulanan ekonomik programların bir sonucudur.

YTL İLE HANGİ PARA BİRİMLERİ TEDAVÜLE GİRECEKTİR?

Tedavülden kalkacak paralar 250.000 TL, 500.000 TL, 1.000.000 TL, 10.000.000 TL, 20.000.000 TL iken; tedavüle girecek paralar, 1 YTL, 10 YTL, 20 YTL, 50 YTL ve 100 YTL'dir. 1 YTL, 100 YKr'ye eşittir. Kuruşlu para birimleri ise, 1 YKr, 5 YKr, 10 YKr, 25 YKr, 50 YKr ve 100 YKr'dir. (Yazılışı YKr)

TL değerler YTL'ye dönüştürülürken; 1.000.000 TL = 1 YTL değişim oranı esas alınacaktır. YTL cinsinden yapılan işlemlerin ödeme aşamasında yarım yeni kuruş ve üzerindeki değerler, 1 YKr'ye tamamlanacak, yarım yeni kuruşun altındaki değerler dikkate alınmayacaktır.

Örnek:

TL	YTL
1.004.999 TL	1 YTL
1.005.000 TL	1.01 YTL
1.005.001 TL	1.01 YTL
994.999 TL	0,99 YKr
995.001 TL	1 YTL

YTL ve YKr'nin Aralık ayının ortasından itibaren tanıtılması beklenmektedir. Kuruşun tekrar gündelik

hayata dönmesi ile madenî para kullanımının artması beklenmektedir. YKr'nin adet olarak 1.2 milyar adet olması beklenmekte, mevcut durumda madenî para % 1 civarında olan emisyon hacminin % 5'lere ulaşması tahmin edilmektedir. Yeni dönemde kuruş ile satın alınabilecek bazı mâmüller şöyledir. Ekmek 25 YKr, Simit 30 YKr, Gazete 35 YKr, Günlük Süt 95 YKr.

TL banknotlar 31.12.2005 tarihine kadar geçerli olacaktır. 01.01.2006 tarihinden itibaren ise tedavülden kaldırılacak, ancak 10 yıl boyunca TCMB şubelerinde (yoksa TC Ziraat Bankası şubelerinde) değiştirilecektir.

Yeni ibaresinin paranın kullanımının yaygınlaşmasına paralel olarak 2006 yılında veya sonraki yıllarda kaldırılması plânlanmaktadır.

YTL'NİN BANKACILIK / KURUMUMUZ İŞLEMLERİNE ETKİSİ NE OLACAK?

TL'den YTL'ye dönüştürülecek Hesaplarla İlgili Olarak; kanunun 3. maddesine göre; "Kanunlarda ve diğer mevzuatta, İdârî işlemlerde, yargı kararlarında, her türlü hukukî muamelelerde, kıymetli evrak ve hukukî sonuç doğuran diğer belgeler ile ödeme ve değişim araçlarında Türk Lirasına yapılan atıflar, yukarıda belirtilen değişim oranında Yeni Türk Lirasına yapılmış sayılacaktır." Buna göre, kurumumuzdaki tüm kaydî tutarlar, 1 Ocak 2005 tarihi itibarıyla TL'den YTL'ye dönüştürülmüş olacak ve muhasebe kayıtları da bu tarihten itibaren YTL üzerinden tutulacaktır.

TL cinsinden bütün hesaplarda (CH, KH, Geçici hesaplardaki tutarlar dahil) YTL'ye dönüşüm oranından dönüşecektir. Muhasebe kayıtları, 01.01.2005 tarihinde kanunda belirtilen dönüşüm oranı esas alınarak YTL'ye dönüştürülecek ve bu dönüştürülen tutarlar ilk kayıt maddesi olarak muhasebeleştirilecektir. Dönüşümde yukarıda belirtildiği gibi, 4.999 TL ve altı tutarlar "0" olarak dikkate alınacak, 5.000 TL ve üzeri tutarlar 1 kuruşa tamamlanacaktır. Hesaplara ilişkin dönüşüm detay hesaplardan başlanarak, tâlî ve ana hesaplara doğru yapılacaktır. Çün-

kü, toplam tutarın çevrilmesi hâlinde bulunacak tutar ile alt hesapların daha sonra ayrı ayrı çevrilmesi hâlinde bulunacak tutarlar toplamı yuvarlamalar nedeniyle eşit olmayabilecektir. Bu nedenle başlangıçta alt hesapların tek tek YTL'ye çevrimi suretiyle bulunan tutar muhasebeleştirilecektir. Düzeltilen bilanço açılış maddesi olarak kaydedilecektir. Bilançoda olacak eksi ya da artı farklar, THP'deki Diğer Olağan dışı Gelir ve Kârlar veya Diğer Olağan dışı Gider ve Zararlar Hesabında izlenerek denklik sağlanacaktır. Kurumumuz lehe kalan para için (kalmış ise) BSMV hesaplamayacaktır.

Çek ve Senetlerle İlgili Olarak; Çek takası uygulaması dönüşüm kuru esasına göre işleyecektir. Buna göre, TL olarak takasa verilen çek, takasa YTL olarak gönderilecek tahsilât YTL olarak yapılacaktır. Takasta kuruş kullanılacaktır. 01.01.2005 tarihinden itibaren TL olarak ibraz edilen çek ya da tahsile verilen senet YTL olarak ödenecektir. 2005'ten önce YTL olarak düzenlenmiş çekler takasa kabul edilmeyecek, tahsile verilen senetler alınmayacaktır. Çünkü bu çekler/senetler hukuken geçersizdir. Ocak 2005 birinci dönemden itibaren çeklerle ilgili bildirimler YTL üzerinden kuruş bildirilerek yapılacaktır. Protestolu senet bildirimlerinde dönüşüm kuru uygulaması yapılacak ancak, kuruş kullanılmayacaktır.

31.12.2004 tarihinden önce düzenlenen senedin bildirim 2005 yılında yapılmış ise, YTL üzerinden bildirim yapılacak, ancak 31.12.2004 tarihinden önce protesto olmuş ve TL üzerinden bildirim yapılan senetlerin 01.01.2005 tarihinden sonra yapılacak kaldırı bildirimleri, bildirime esas orijinal tutarı (TL) üzerinden olacaktır.

Döviz Kurları İle İlgili Olarak; TCMB Piyasalar Genel Müdürlüğü'nce ilân edilen döviz kurları 5 basamak temayülüne göre açıklanacak, Japon yeni, İran Riyali ve Rumen Leyi para birimleri yüz birim üzerinden gösterilecektir.

Müşterilerin Kuruma TL üzerinden Verdikleri Kıymetli Evraklar ve Talimatlarla İlgili Olarak; Müşterilerle kurumumuz arasında TL üzerinden akdedilen her türlü hukukî muamele ile kıymetli evrak ve hukukî sonuç doğuran diğer işlem ve belgeler değişim oranına göre YTL üzerinden yapılmış sayılacaktır. Örneğin, müşterilerin teminata verdikleri finansman sözleşmeleri, senetler, talimatların sadece YTL için değiştirilmesi gerekmektedir. Ancak, söz konusu evrakların 31.12.2005 tarihine kadar dönüşüm oranları çerçevesinde değiştirilmesi hâlinde, bu muamele ve düzenlenecek belgeler her türlü vergi, resim, harç ve diğer yükümlülüklerden muaf olacaktır.

2004 yılında düzenlenen ve ileri tarih taşıyan (2005 ve sonrasına ait) TL üzerinden düzenlenmiş talimatların değiştirilmesine gerek yoktur. Söz konusu talimatlar dönüşüm oranına göre işlem görecektir. Ancak müşteri isterse tabi ki, değiştirilebilir.

Kredilerle İlgili Olarak; Müşterilerin kurumsal ya da bireysel kredi limitleri ve taksit tahsilâtları YTL'ye dönüştürülecektir. Kredi Kartı limitleri de aynı şekilde YTL'ye çevrilecektir. Bireysel ya da kurumsal kâr marjlarında YTL kaynaklı herhangi bir değişiklik yapılmayacaktır.

Müşterilerin bireysel, kurumsal kredi ödemeleri ile, kredi kartı ödemeleri, 31.12.2005 tarihine kadar, nakit olarak TL ya da YTL, CH yada KH'lardan sadece YTL olarak gerçekleştirilecektir. 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren fon kullandırma/kredi

hesapları da YTL'ye dönüşmüş olacaktır. 1 Ocak 2005 tarihinden sonra ödenecek taksitler YTL olarak işlem görecektir. Tahsile TL alınsa da, verilecek dekontlar YTL üzerinden düzenlenecektir.

Kredi Kartı ekstrelerinde, 31.12.2004 tarihinde kadar olan işlemler TL üzerinden gösterilecek, bu tarihten sonraki işlemler, YTL üzerinden gösterilecek, alt toplamlarda ise TL tutarı belirtilip, YTL'ye dönüşüm yapılacaktır. Hesap kesim tarihi Ocak 2005 olan ekstrelerde TL borçların kapanış ve YTL ile açılış hareketi görüntülenecektir. Ekstrede 2004 yılı işlemleri TL, 2005 yılı işlemleri YTL, devreden borç tutarı TL, toplam borç tutarı ise YTL olarak gösterilecektir.

01.01.2005 tarihinden itibaren üye iş yerlerinin, POS cihazlarından YTL ve Ykr olarak harcama yapılabilecek, harcamaya ilişkin slipte harcama tutarı TL ve YTL olarak görülmeyecektir.

Diğer işlemlerle ilgili olarak; Yeni banknotların ATM'lerden yılbaşı gecesinden itibaren çekilmesi plânlanmaktadır. Bunun yanında BKM Switch Otorizasyon Sistemi yılbaşı gecesini, 23:58 ila 00:03 arasında YTL'ye geçiş süreci nedeniyle 5 dakika kapalı kalacak ve bu süre zarfında kredi kartları kullanılamayacaktır.

EFT sisteminde ödeme tutarları 15 hane YTL ve 2 hane yeni kuruluş olmak üzere yapılandırılacaktır. (123456789123456,78)

TCMB'ye hâlihazırda "milyon TRL" kısaltma yapılarak yapılan limit-risk bildirimleri orijinal tutarları ile yapılacaktır. Kurumların milyar TL olarak bildirdiği veriler ise; BİN YTL olarak bildirilecektir.

Swift sistemi için YTL'nin ara kodu belirlenmiş olup, Swift merkezine bildirilmiştir. Bu konuda herhangi bir sorun yaşanmayacaktır. (Kod "TRY 949 2")

Etiketler ve tarife listelerinin 2005 yılı boyunca, TL ve YTL üzerinden ayrı ayrı gösterilmesi kanunî zorunluluktur. Bu amaçla örneğin kurumumuzda bankacılık hizmet komisyon cetveli hem TL, hem de YTL olarak şubelerimize asılacaktır.

YTL'NİN GETİRECEĞİ SORUNLAR NELER OLABİLİR?

YTL'ye geçişte karşılaşılabilecek en önemli sorunlardan birisi, 4.999 TL ve altı değerle ifade edilen tutarlardır. Maliyet Muhasebesinde; tutarı 1 YKr altındaki rakamlarda noktadan sonra iki basamaktan fazla rakam kullanılabilecektir. Örnek: Tanesi 200 TL olan bir mal kalemi 0,0002 YKr olarak gösterilebilecektir. Ancak Genel Muhasebede; Yarım Ykr'dan düşük tutarlar sıfır(yok) sayılacağından kayıtlara alınamayacaktır. Örneğin; değeri 5.500 TL olan 10 adet ürünün 2005 yılında YTL değeri $0,055 \times 10 = 5,5$ YKr olacaktır; ancak kuruluşlar yarım gösterilemeyece-

ğinden 6 YKr olarak kayıtlara geçecektir. Değeri 2250 TL olan 2 adet ürünün 2005 yılında YTL değeri $2250 \times 2 = 4500$ TL /1.000.000 = 0.0045 olacaktır. Buradaki çift sıfırdan sonraki 4 rakamı yarımdan (5) küçük olduğu için ve 1 kuruluş sayılmayacağından yok sayılacaktır.

Başka bir sorun itibarî değeri 1000 TL olan hisse senetlerinde ortaya çıkmaktadır. Örneğin, 2004 yılında 3 hissesi olan bir hissedarın sermaye kaydı nasıl olacaktır? Burada 3000 TL'nin karşılığı yarım kuruluştan düşük olacağından yok sayılması gerekir. Ancak hukukî açıdan bu mümkün değildir. Çözüm olarak ilk genel kurulda karar alarak hisse değerlerini en az 10.000 veya 100.000 TL'ye çıkarmaktır. Bu durumda bir

hissenin değeri 1 veya 10 YKr olarak gösterilebileceğinden sorun ortadan kalkacaktır. Ancak Sanayi Bakanlığı'nın hazırladığı yasa tasarısına göre, hisse senetlerinin itibarî kıymeti en az bir Yeni Kuruluş olması karara bağlanarak söz konusu sorun yasal açıdan giderilecektir.

YUVARLAMALAR ENFLASYONİST ETKİ YARATIR MI?

Yapılan analizlerde fiyat yuvarlamalarının enflasyonist etki yapabileceği belirtilmekte ancak bunun etkisinin sınırlı ve bir defaya mahsus olacağı tahmin edilmektedir. EURO birleşmesinde EURO'ya geçişin enflasyon etkisi en fazla % 0 ila 1,16 arasında olmuş ve ortalama binde 2'yi geçmemiştir. Bu bağlamda, Türkiye'de yuvarlama kaynaklı olarak, az da olsa bir enflasyonun olabileceği tahmin edilmektedir.

YTL'YE GEÇİŞİN AVANTAJLAR NELERDİR?

TL'den sıfır atılması ile; TL tekrar güven kazanacak, ekonomik işlemler kolaylaşacak, enflasyonla mücadelede kolaylıklar sağlanacaktır. Bol sıfırlı paranın yarattığı imaj da kaybolacaktır. Bireyler TL'den sıfır atılması ile satın alma güçlerinin düştüğü psikolojisi nedeniyle (Money illusion) harcamalarını azaltma eğilimine girebilir. Bu takdirde paradan sıfır atılmasının talep enflasyonunun azaltılmasında olumlu bir katkısı olacaktır.

Kasa yönetimi, kısaca paranın kayıt edildiği bütün fizikî ya da elektronik ortamlarda, (klâsik ya da bilgisayarlı muhasebe, çek, senet, vb.) bilgi işlem programlarında, hatalar azalacak ve zaman maliyeti düşecektir. ■

KAYNAKÇA:

1. Hüseyin Şen, TL'den sıfır Atılması ve Yeni TL, İstanbul, Active, Mayıs-Haziran 2004-09-03
2. www.tcmb.gov.tr
3. www.ytl.gen.tr
4. www.alomaliye.com/ytl_ana_sayfa.htm
5. Tarafımızca derlenen muhtelif gazete ve dergiler

* Operasyon Müdürü, Müdür Yardımcısı

Bol Sıfırlarımız ve Bilişim Dünyası

Ahmet Güzel*

Muhasebe programlarındaki en önemli sorun geçiş dönemindeki TL/YTL ayrımları olacaktır. Geriye dönük muhasebe işlemlerinde ve raporlarında farklı iki para biriminin toplamı söz konusu olacaktır ki; bu nedenle, bu yazılımların tümüden elden geçmesi gerekecektir.

2004 yılı başlarında hükümet paradan altı sıfır atılacağını kamuoyuna duyurdu. Şu anda piyasada dolaşan en küçük madenî paramız 25.000 TL olduğu için, 3 sıfırın sadece rakamsal anlamı vardı. Zaten hal-kımız sıfır yazmaktan bıkmış ve bu sıfır atma işlemini kendisi yapmıştı. Etiketlerdeki rakamlar, sıfırlar atılmış şekilde yer alıyordu. Bu yasa tasarısı ile yeni kuşakların hiç görmediği ve telâffuz etmediği kuruşlu günlere tekrar döneceğiz. Hayatımızda çok büyük yer tutan paranın ifadesindeki değişiklikler de bizi tümüden etkileyecektir. Yaşantımızda önemli değişimler ve kavramlar olacaktır.

Paradan altı sıfır atılmasının, gerekliliği veya gereksizliği ile, bunun sosyal yansımaları uzun zamandır, yazılı ve görsel basın organlarında tartışılıyor. İşin sosyal boyutunu bir tarafa bırakacak olursak, işin bir de teknik tarafı vardır ki, çoğu zaman gözardı edilmektedir. İnsanların ce-

bindeki paranın şeklini, boyutunu, üzerindeki resimleri ve içeriğini değiştirmek çok kolay olacaktır. Sonuçta, değişmeyen bir alım gücü ile yeni paranın ortaya çıkması, demode olmuş bir eşya veya kişinin allanıp pulanıp yıllar sonra tekrar piyasaya sunulmasıdır ki, bu da teknik açıdan pek de önemli değildir.

Asıl sorun, paranın ve parasal ifadelerin kullanıldığı teknik alt yapıda yatmaktadır. Türkiye yıllarca değişik şekilde ve boyutta onlarca banknot gördü. Her halde en zengin para koleksiyonuna sahip ülkelerden birisiyizdir. Banknotların üzerine basacak "bir ünlümüz" veya "ünlü bir yerimiz" konusunda zorlanmaya başladık. Yeni TL için de, basım işlerinde çok fazla ek bir masraf ve iş gücü gerekmeyecektir. Zira bu konuda epey tecrübe sahibi olan Türk Darphanesi ve Merkez Bankası bu işin de üstesinden gelecektir.

Paradan altı sıfır atılması dolaylı yoldan en çok bilişim sektörünü ve yazılım altyapısını etkileyecektir. 2000 yılı geçişinde fazla zarar görmeyen Türk Bilişim sektörünü, şimdi daha tehlikeli ve uzun soluklu bir kriz beklemektedir. 2004 yılı boyunca ve kısmen de 2005 yılı içinde bilişim sektöründeki birçok uygulama, Yeni TL (YTL) sorununun yara-

tacağı etkilerin en aza indirilmesi için elden geçirilecektir. Y2K olarak adlandırılan 2000 yılı sorunu küreseldi ve tüm dünya tarafından fazla önemsenmişti. Erken alınan önlemler sayesinde Y2K çok az hasarla atlatılmıştı. Altı sıfır atma olarak adlandırılan YTL geçişi ise sadece Türkiye'yi ilgilendireceğinden Y2K'dan daha önemlidir. Dünya genelinde çok az ülke bu tip bir köklü değişikliğe kalkışmıştır. Güney Amerika ülkelerinde görülen para birimi değişimi öncesinde çok ciddi hazırlıklar yapılmış, buna rağmen birtakım sorunlara yol açmıştır.

Altı sıfır atma sorunu ile elbette bir gece içinde kıyametler kopmayacak ama, içinde parasal ifadeler olan uygulamalar büyük ölçüde değişime

uğrayacaktır. Bankacılık uygulamalarının, muhasebe işlemlerinin kurulu ifadeleri destekleme zorunluluğu nedeniyle, bunların belki de bu işten, en az etkilenen uygulamalar olmasını sağlayacaktır. Bu tip muhasebe programlarındaki en önemli sorun geçiş dönemindeki TL/YTL ayrımları olacaktır. Geriye dönük muhasebe işlemlerinde ve raporlarında farklı iki para biriminin toplanması söz konusu olacaktır ki; bu nedenle, bu yazılımların tümüden elden geçmesi gerekecektir. En azından birbirleri cinsinden ifade edilmesi zorunluluğu doğacaktır.

Altı sıfır atılınca; yıllarca kullanılmayan kuruşun, rakamsal ifadelerle eklenmesinde sorun kendini gösterecektir. Birçok uygulama geliştiren yazılımcılar; fazladan yer ve bilgi kullanmamak amacıyla, hiçbir yerde tutmadıkları kuruşlu yani ondalık ve yüzdellikli rakamsal değişkenleri yeniden yazılımlarına eklemek zorunda kalacaklardır. Tıpkı Y2K sorununda olduğu gibi tarih ifadesinde kullanılmayan 2 karakter, bu sefer karşımıza ondalık karakterler olarak çıkacaktır. Türk bilişim sektörünün 90'lı yıllarla birlikte gelişim gösterdiği dikkate alınır, rakamsal ifadelerde zorunluluk olmadıkça, ondalık ifadeleri kullanmamasının anlamlı olduğu görülecektir.

Türkiye 80'li yılların başında kuruşu bırakmıştı ve bizler gibi genç nesiller neredeyse kuruşu hiç kullanmadı. Birçok mağaza yıllar önce 3 sıfırlı etiketlerinden silmişlerdi ama şimdi sorun 1 milyondan küçük rakamlardaki işlemlerde olacaktır. Öncelikle yazılımlar hesaplamalarının sonunda bazı yuvarlamalar yapacaktır. Bu yuvarlamalar biraraya gelince şirketler için zararlı/yararlı hatalara yol açacaktır. Kuruştan daha küçük bir alt para birimi olmayacağından

10,000 TL = 1 Kuruş olacaktır. 1 kuruştan küçük değerler yuvarlamalara gidecektir.

Bu değişikliklerle parasal ifadeleri gösteren tüm tabelalar, etiketler, barkodlar, yazarkasalar, mağaza elektronik sistemleri, fatura basımları, ücretlendirme sistemleri gibi tüm araçlar değiştirilecek veya elden geçirilecektir. Sadece bu yazılımların bakımı ve onarım maliyeti ise milyonlarca dolara ulaşacaktır. Sıfır bakım ve onarım maksadı ile bir sektör doğacak, 1 veya 2 yıl içinde yüksek miktarda gelir elde edebileceklerdir. Çünkü bu tip kökten değişiklikler, en çok yıllarca bilişim sek-

törüne yatırım yapmayan yerleri etkileyecektir. Yıllar önce satın alınmış ve ihtiyaçları karşılayan bir yazılım YTL nedeniyle bazı işlemleri yapamayacak veya hatalı yapacaktır. Bu durumda öncelikle yazılımın bakımı, bu yapılamaz ise de yeni yazılım temini gereksinimi ortaya çıkacaktır. Bu da tıpkı Y2K sorununda olduğu gibi bir yazılım bakım / onarım sektörünü doğuracaktır.

Altı sıfır atma işlemi aslında bir anlamda da bilişim sektörü için bir şanstır. Eskiye teknolojilerin yenisiyle değişmesi veya böyle bir talep ortamının doğması, bilgi çağı yüzyı-

lının başında yakalanacak büyük bir şanstır. Bu altı sıfır atma sorunundan, dolaylı veya dolaysız sebepler nedeniyle etkilenmeyecek çok az yazılım vardır. Bu tip yazılımların elden geçirilmesi aşamasında uygulanacak tutarlı ve kararlı adımlar, hem tasarımsal, hem de yeniden kullanılabilirlik açısından yazılım geliştirenlere büyük getiriler sağlayacaktır. Senelerce ihmal edilmiş olan tasarım süreçlerinin gözden geçirilmesi gibi işlemler, bu sebepten dolayı gündeme gelecek ve firmalar için büyük masraflara yol açabilen değişiklikler yapılacaktır. 20 basamaklara ulaşan rakamsal toplamlar, 14+2 basamağa kadar gerileyecek ve yazılımların üzerindeki yüklerden de kurtulabileceğiz. Depolama ve raporlama konularında büyük kolaylıklar getirecektir.

Yapılacak olan bu değişim, ancak sorunsuz bir ekonomi yönetimi olması halinde kalıcı ve yararlı olacaktır. Oluşan ekonomik krizler ve yanlış yönetimler tekerrür ederse, ülkemiz yine bir 20 yıl içinde tekrar altı sıfır atma sorunuyla karşı karşıya kalabilecektir. Bu süreç yine bilişim alanında milyonlarca dolarlık bir bakım sektörünü yaratacaktır. Altı sıfır sorununun

maliyeti ile ilgili net bir rakam söyleyemeyiz. Basında çıkan ve altı sıfır atma işleminin küçük bir bölümünü oluşturan yazarkasalar ile ilgili haberler, işin boyutunu gözler önüne sermesi açısından önemlidir. Bu iş için 200 bin adet yazarkasa çöpe gidecek ve 800 bin adet yazarkasa da modifikasyona uğrayacaktır.

Evet, Türk bilişim sektörünü, tüm yazılımların elden geçeceği bir 2004 yılı ve sonra da sonuçların alınmaya başlanacağı bir 2005 yılı beklemektedir. ■

* Bilgi İşlem Müdürü

Nümizmatik ve Para Koleksiyonculuğu

Koleksiyon, sözcük köken olarak Fransızca collection sözcüğünden gelmez ve Türkçe'de de koleksiyon olarak kullanılmaktadır. Koleksiyon sözcük anlamı olarak; "öğrenme, yarar sağlama veya zevk amacıyla bir araya getirilmiş ve özelliklerine göre sınıflara ayrılmış nesnelerin bütünü, derlem" anlamına gelmektedir.

Adem Yamaç*

İyi bir koleksiyoncu olabilmek için seçilebilecek birçok alan var aslında. Tespihten kelebeğe, madalyonlardan pula kadar birçok dalda koleksiyona sahip olmak mümkün. Koleksiyon sahibi olmak seçilen bir dalla ilgili örnekleri toplayıp bir torbaya

doldurmanın çok ötesinde bir anlam taşıyor. Sahip olduğunuz bir pul koleksiyonunda yer alan, "Müneh Olimpityatı" hatırası için çıkarılmış bir seriden yola çıkarak o döneme ait sosyal ve kültürel hayatın izini sürmek, seride resmine yer verilen sporcuları tanımak, sahip olduğunuz tespihlerin hangi ağaçtan yapıldığını bilmek, bu ağacın nerelerde yetiştiğine veya yapılış tekniklerine vâkıf olmak gerçek ve bilinçli bir koleksiyoncu olabilmenin belki de ilk adımları olacaktır. Konuyla ilgili ulusal ve uluslararası literatürü takip etmek, ilgili dernek ve kulüplere üye olmak, dünyanın dört bir tarafında bu işe gönül vermiş kişilerle yazışmak, değiş-tokuş yapmak sizi yaşadığımız dünyanın durmak bilmeyen trafiğinden kurtarıp -belki bir nebze- nefes almanızı sağlayacaktır.

Antik Roma tarihinin ünlü ismi Sezar, filmlere dahi konu olan yönlerinin dışında çok az bilinen bir özelliğe de sahip. O para koleksiyonculuğu tarihinin aynı zamanda bilinen ilk başlangıç ismini oluşturuyor. Aynı zamanda ünlü Romalı komutan Cn. Pompeius

Magnus da ilk para koleksiyonerlerinin arasında sayılabilir. Dünya da Roma zamanına kadar uzanan bu uğraş (nümizmatik) bizde ancak 20.yüzyılda müzelerde başlayabiliyor.

Aslında hayatımıza renklendirecek yaşama bakış açımızı değiştirecek bir koleksiyonla uğraşırken aynı zamanda kendi içinde bir disiplini olan, önemli bir bilim dalıyla da uğraşmış oluyoruz: Nümizmatik.

Nümizmatik; Fransızca'da sikke ve madalyonların tarihi ve tanımıyla uğraşan bilim dalı için verilmiş bir isim. Merak edenler için söyleyelim kelime kökünü eski para anlamına gelen Lâtince "nomizma" kelimesinden alıyor. Bu konuda yapılabilecek araştırmalar için elinizde tuttuğunuz koleksiyon parçalarının ham maddesi önemli bir avantaj sağlıyor. Yıllara âdeta meydan okuyan madenî paraların alışımından, ağırlıklarına kadar birçok teknik bilgiye sahip de olabilirsiniz. Ayrıca üzerinde yer alan ikona ve amblemlerden, çıktığı topluma ait dinî ve kültürel kodlara ulaşabilmek mümkün.

Madenî veya kâğıt paraların dışındaki madalyalar, madalyonlar, nişanlar ve hatta jetonlarla bile ilgileniyorsanız nümizmatik ile uğraşıyorum diyebilirsiniz. Çünkü tüm saydıklarımız, bu bilimin dallarını oluşturmaktadır.

Eğer konuda bir çalışma yapmayı düşünüyorsanız, önce elinizin altındaki paralardan başlamak gerek. Tedavülde kullanılıyor olsalar bile biriktirme ve özenle saklama disiplini edinebilmek için mevcutlardan başlamak en ideal olanı. Her ülkeden bir iki paraya sahip olmak çok fazla önem arz etmez. Önemli olan bir seriye sahip olabilmektir. Her ülkenin serisini takip etmek zor ve maliyetli bir uğraş olduğundan bu konuda yaşadığımız yere ait paralardan başlamak bize önemli faydalar sağlayacaktır. Mevcutları toparlamayı sakın küçümsemeyin. Bunu zamanında hiç kimse yapmadığından bugün için "komple ve çil olarak Türkiye Cumhuriyeti madenî paralarının tam bir koleksiyonu hemen hemen hiç kimsede yoktur" denilmektedir. Emek vereceğimiz süre ve bütçe arttıkça geçmiş yıllara Osmanlı dönemi paralarına geçiş yapabiliriz. Osmanlı dönemi denince -antika tanımına gireceğinden- birdenbire heyecanlandığınızı hissedebiliyorum. Gereksiz yere heyecan yapmayalım, çünkü bu konuda yasal

sınırlamalar yeterince fazla. Cumhuriyet öncesi tanımına giren her sikkenin veya paranın satışı, kişilerden kişilere devri Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa tâbi. Peki bu ne demek? Osmanlı Padişahlarından Abdülmecit, Abdülaziz, V. Murat, II. Abdülhamit, V. Mehmet Reşat ve Vahdettin'e ait aynı çağdaki sikkeler, bu Yasaya göre *tescile* tâbi olmaksızın yurt içinde alınıp satılabiliyorlar. Kanunda belirtilen bu padişahlar dışındaki dönemlere ait sikkelerin *tescil* işlemine tabi tutulmaksızın yurt içinde alınıp satılması yasaktır. Elinize geçen herhangi bir sikkeyi koleksiyonunuza katıvermek sizi yasal anlamda sıkıntıya sokabilir.

Koleksiyonunuz ve sizlerin bu konudaki tecrübeleri yıllandıkça yurt dışındaki konuyla ilgili sivil toplum kuruluşlarını takip etmek bir mecburiyet hâlini alabilecek. Özellikle Amerika, Kanada ve İngiltere söz konusu alanda oldukça yaygın bir ilgiye sahip. Fuarlar, müzayedeler, değiş-tokuş organizasyonları, konuyla ilgili paneller, seçmeli nümizmatik dersleri ...vs.

Kurulan dernek ve kulüplerin üyeleri yüzbinlerle ifade ediliyor. Üye olunan derneğin etkinliklerini takip etmek, okumak ve devamlı araştırmak çok önemli. *Dünyanın en büyük koleksiyonlarını, sahiplerinin değerini anlama konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığı için yok pahasına devrettiği nadide parçalar süslüyor.*

Hayatımızın amacı haline getirdiğimiz koleksiyonlar peşinde koşmasak bile, çocuklarımız için büyüdüklerinde devam ettirmelerini sağlayabileceğimiz bir koleksiyon mutlaka oluşturmalıyız. Bir çocuğun, anne ve babasını ebeveyn yüzünün –kimliğinin– dışında tanıyabileceği, anne ve babasının duygu dünyasına yolculuk yapabileceği en doğru alanlardan biri, bu konuda çocuklarımıza devam ettirmesi için devredeceğimiz koleksiyonlar olsa gerek. 1960'lı ve 1970 'li yıllarda benim için bir araya getirilmiş pullara,

madenî ve kâğıt paralara, onlarla ilgili alınan notlara baktıkça çocuğum için topladığım parçalar gözümde başka bir anlam kazanabiliyor. Türkiye'de para koleksiyonculuğunun gelişmekte olduğunu söylemek çok zor. Küçüklüğümüze ait anılarımızda, ya-

şıtımız hemen hemen herkesin bu konuda bir uğraşı olduğuna şahit olduk. Şu an için sözkonusu ülkelerle karşılaştırılmayacak ölçüde çok az sayıda insan tarafından para ve hatıra para toplanmaktadır.

Hatıra paralar, toparlanması gelecek kuşaklara devredilmesi anlamında en az emek isteyen bir dal. Güncel hatıra paralar Darphane tarafından özel günler anısına basılmakta ve almak isteyenlere verilmektedir. Hatıra para konusunda bir koleksiyon oluşturmak istenirse Darphane Genel Müdürlüğü Koleksiyon Servisine üye olarak her çıkan hatıra paradan haberdar olunabilir. Darphanenin ürettiği hatıra paralar ve hatıra madalyonlar muhafazalı plâstik kapsüllerde elinize geldiğinden koruması ve saklaması da son derece kolay olabilmektedir.

Profesyonel para koleksiyonuyla ilgilenmek isteyenler için bilinmesi gereken en temel bilgi toplanacak paraların çok temiz ve çil (yeni ve parlak) olarak bulunup saklanmasıdır. Para devamlı kullanım hâlinde elden ele dolaştığı için çil para bul-

mak bazen çok zor hatta imkânsız olabilmektedir. Ve paranın değerini belirleyen temel unsurlardan biri az bulunur olmasından daha çok, temiz ve çil olmasıdır diyebiliriz. Diğer bir değer unsuru; koleksiyonun tüm seri hâlinde tamamlanmış olmasıdır. Arada eksikleri olduğu bölük pörçük koleksiyonların değeri azalır.

Sultan Vahdettin'in emrindeki askerlerden birine sorduğu "Ne işle meşgulsün?" sorusuna karşılık aldığı "Vaktimizin tamamını askerlik alıyorum" cevabına karşılık söylediği söz aklımdan hiç çıkmaz. Ne işle meşgul olursanız olun -geçiminizi neyle sağlarsanız sağlayın- mutlaka uğraştığınız ek bir uğraş olsun. Hemen hemen her Osmanlı sultanın mutlaka emek verdiği bir dal olduğunu da görmekteyiz. Bazen karşımıza bes tekâr, bazen bir şair, bazen bir marangoz olarak çıkarlar. Bizlerin de gündelik telâşemızı, stres ve yorgunluğunu üzerimizden alacak bize yeni ufuklar ve yeni bir dünya sunacak uğraş ve meşgalelere kendimizi vermemiz, yıpranan ruhumuzu yenilemek için belki de bir zorunluluk.

Dergimizin bu sayısındaki kapak konusunun Yeni Türk Lirası. Önümüzdeki dönem madenî paraların artık hayatımızda önemli bir yer kaplayacak olmasından dolayı para koleksiyonculuğu gibi bir konuyu işlemek istedin. Fakat bu uğraş bazen bir spor dalı, bazen edebiyatın seçkin bir alanı, bazen sanatın engin deryasında kendimizi bulabileceğimiz bir uğraş da olabilir. Yeter ki uğraşmaktan ve emek vermekten zevk alabileceğimiz bir alan olsun. Yeter ki örnek olmakla, yetiştirip eğitmekle mükellef olduğumuz çocuklarımıza farklı bir dünyanın kapısını aralayabilelim. İşten çıkıp eve yorgun argın kendimizi attığımızda ilgilenemediğimiz, vakit ayıramadığımız çocuklarımızla aramızda oluşan kopukluğu, onlarla birlikte emek verebileceğimiz ortak bir uğraşla gidermiş olalım.

Hayatın amacı haline getirilmeden sevdiklerimizle ortak paydalar oluşturabilmek adına yapılacak her uğraş, kalplerden kalplere bulaşacak ortak bir huzura dönüşecektir. ■

* İdari İşler Müdürlüğü

Paranın ve Türk Lirası'nın Tarih Yolculuğu

Osmanlı'da ilk kâğıt para, Tanzimat döneminde yaşanan yoğun reformları finanse etme ihtiyacından yola çıkılarak tedavüle konuluyor. Bunları kâğıt para olarak kabul etsek de bu paralar, "Kaime-i Nakdiye-i Mutebere" adını taşıyorlar.

İbrahim Usul*

Bu yazı aslında üç farklı yazı konusunu da içinde barındırmaktadır. Bunlardan birincisi tarihte ilk kâğıt paranın, diğeri ise tarihte ilk madenî paranın basımı ve gelişimi. Bir diğeri yazı konusu da –madenî veya kâğıt olarak basılmış bulunan– hatıra paralarla ilgili olabileceğini belirtmek gerekir.

Tarihî süreçte, değiş-tokuş (trampa) eko-

nomisi sonrası ilk madenî paraların ortaya çıkışı ile –ticarî hayatın yoğun olarak yaşandığı dönemlerde– kâğıt paraların ortaya çıkışı arasında dokuz yüz seneyi aşkın bir zaman dilimi olduğunu görüyoruz. Ve her birinin birbirinden farklı ihtiyaç sebepleri ve gelişim süreçlerine şahit olmaktayız. Aynı şey, hatıra paraların basımı için de sözkonusu. O yüzden biz yazımızda mümkün olduğunca hatıra paralar konusuna girmeden madenî ve kâğıt paranın tarihî serüvenine kısa bir seyir yapmayı düşündük.

DÜNYA TARİHİNDE PARA

Hepimizin bildiği gibi M.Ö 7. yüzyılda bir Anadolu Medeniyeti olan Lidyalılar'ın parayı icadından önce ticarî hayat tamamen değiş-tokuş hukukuna göre şekillendirilmişti. Anadolu ilk paranın icadının adresi olmasının yanında, bu konuda bir ilki de beraberinde taşıyor. Dünyanın ilk büyük darphanesi Fatih Sultan

manlı Devletine ait ilk sikkelerin Orhan Gazi tarafından 1326 yılında Bursa'da döktürüldüğünü görüyoruz. Akçe biliyorsunuz, küçük para demektir ve bu yüzden bastırılan ilk paralara akçe adı veriliyor. Daha sonraki dönemlerde de "pul" ve "mangır" isimlerini taşıyan, bir nevi dönemin kuruluşları tedavüle çıkıyor...

Mehmet tarafından İstanbul Simkeşhane'de kurulmuştur.

Peki kâğıt paranın dünyada ilk pratiği nasıl olmuş? Bu konuda son dönem dünya ekonomisinin baş aktörlerinden biri olan Çin'in ön plana çıktığına şahit oluyoruz. Kâğıdı ilk bulunan ülke olup da, ilk kâğıt parayı kullanmamak mümkün olmasa gerek. Çinlilerin M.S 8.yüzyılda kullandıkları kâğıt para öncesinde bir de deri para kullanımları var. M.Ö 118 yılında deri para, ticarî hayatın içinde madenî paralarla birlikte kullanılmıyormuş. Kâğıt paranın batıdaki ilk kullanımları ise, 17. yüzyılın sonlarında Amerika'da ve İngiltere'de ortaya çıkar.

OSMANLI'DA PARA

Osmanlı'nın kuruluş tarihlerine baktığımızda kendilerine ait bir paranın varlığını göremiyoruz. Daha çok Selçuklularla İlhanlılar, İranlılar ve Venediklilere ait paralar ticaret hayatında aktif olarak yer almaktadır. Os-

Osmanlı'da ilk kâğıt para, Tanzimat döneminde yaşanan yoğun reformları finanse etme ihtiyacından yola çıkılarak tedavüle konuluyor. Bunları kâğıt para olarak kabul etsek de bu paralar, "Kaime-i Nakdiye-i Mutebere" adını taşıyorlar. Yani, "Para Yerine Geçen Kâğıt". Bir nevi borç senedi veya hazine bonusu hüviyetindedir. Belki de ilginç bir ayrıntı, bu paralar matbaa baskısı yerine elle yapılmış resmî mühür taşıyan değerli kâğıtlar olarak piyasada dolaşıyor. Kaime; uzun kâğıda yazılan buyruk ve "bir şeyin yerini alan" anlamlarını taşıyor. Bu sadece mecâzi anlamda konulmuş bir isim değildi. Gerçekten ikâmeler uzun kâğıt üzerine uzunlamasına yazılan buyruklardan oluşuyordu. Karşılığı olmadan çıkarılan bu kâğıtların para yerine kullanılması amaçlanıyordu. Fakat unuttulan bir şey vardı. Bunlar elle yazılmışlardı ve taklitleri bir anda ortalığı kaplayıverdi. Sonraki dönemlerde de kaimeler bekleneni sağlayamayınca

tedavülde kaldırıldılar. Sonra da Beyazıt meydanında padişah huzurunda ateşe verildi.

İttihatçılar da savaş masrafları gerekçesiyle aynı yola başvurdular. Savaş giderlerini karşılamak için 150 milyon franklık altın karşılığı kâimeleleri piyasaya sürdüler. Kanuna göre bunlar her yerde geçecekti. Buna uymayanlara para cezası uygulanacaktı. Yeni kâimeler Avrupa'daki kâğıt paralara benziyordu. Bir ve beş liralık olarak bastırılmıştı. Osmanlı Bankası tarafından çıkarılan bu banknotlar "evrak-ı nakdiye" olarak bilinir ve Cumhuriyet dönemine intikal ederek Cumhuriyet sonrası ilk kâğıt para olarak da tedavülde kalır.

CUMHURİYET SONRASI

Orta öğretimde tarih derslerinde gördüğümüz kadarıyla, Osmanlı Devletinin başına geçen padişahların ilk icraatının, tahta geçer geçmez kendi adını ve resmini taşıyan paralar bastırarak olduğunu, zannediyorum hepimiz hatırlarız. Para basımı; gerek tarihte, gerekse bugün basıldığı devletin bir nevi egemenliğini simgelemektedir. Belki "Cumhuriyet Sonrası" başlığını taşıyan bu bölümün dışına çıkmış olacağız ama paranın egemenlik ve bağımsızlık sembolü olduğunu gösteren en önemli tarihî olay, Emevî Devleti hükümdarı Abdülmelik Mervan ile Bizans Devleti arasında yaşanmıştır. İki devlet arasında var olan tüm –sıradan– yazışmalarda Bizans Devleti, Mervan'ın bir tür kimlik göstergesi olarak kullanıldığı ayetlerin ve peygamber isminin kaldırılmasını talep eder. Aksi takdirde, İslâm ülkelerinde dolaşan

Bizans paralarının üzerinde peygamber adını ve ona inananları küçük düşürücü amblem ve yazılara yer vereceği tehdidinde bulunur. Bu tehdit üzerine Emevî Devleti bağımsızlığının ve egemenliğinin gerçek bir göstergesi olarak, kendi devlet parasını basmaya karar verir.

Görüldüğü gibi Cumhuriyet dönemine ait paraların basılması da bu yönüyle ayrı bir önem taşımaktadır. İlk madenî paranın 1924 yılında, ilk kâğıt paranın ise 1925 yılında basımına karar verildi. Bu adımlar, savaş

ğeri ise Fransızca olarak hazırlanmıştır. Madenî para basımında;

1925 yılında 25 Kuruş, 100 Kuruş ve 1 Lira.
1935 yılında 1 Kuruş ve 50 Lira.
1940 yılında 10 Para.
1960 yılında 2,5 Lira.
1974 yılında 5 Lira.
1981 yılında 10 Lira,
1984 yılında 20 Lira, 50 Lira, 100 Lira
1985 yılında 25 Lira,
1989 yılında 500 Lira
1990 yılında 1.000 Lira
1991 yılında 2.500 Lira
1992 yılında 5.000 Lira
1994 yılında 10.000 Lira
1995 yılında 25.000 Lira
1996 yılında 50.000 Lira
1999 yılında 100.000 Lira
2002 yılında ise 250.000 Liranın tedavüle çıktığını görüyoruz.

Böylece milletimiz, egemenlik ve bağımsızlık konusunda ne kadar hassas olduğunu bol sıfırlı sembollerle yedi cihana ispat etmiş oluyordu. (!) Banknot basım tarihlerimize ve basım değerlerine hiç girmeyelim. Çünkü epeyce bir yer kaplayacağını düşünüyorum. Cumhuriyetin kuruluşundan

günümüze kadar 7 emisyon¹ grubunda 21 farklı değerde, 114 ayrı düzende banknot bastırılarak kullanıma sunulmuş. Hatta ilk zamanlarda yabancı ülkelerde basım çalışmaları yapılırken, ilk adımlarına 1930'lu yıllarda başlanan ve ancak 1958 yılında gerçekleştirilen Banknot Matbaamızla da, yedi cihana özgürlük ve egemenliğimizi haykırma devam etmişiz. (!) ■

DİPNOT

1. Devlet tarafından para, senet ve tahvil çıkarma, piyasaya sürme. Türk Dil Kurumu

* İdari İşler Müdürü

Beden Dili ve İnsanî Boyutu

Beden dilini kendimize özgü bir araç olarak kullanmayı başarabilirsek yararlıdır. Onu hayatımızın amacı olmaktan çıkarmalıyız. Onu kendimizi ifade edebilmenin, kendimizi en güzel bir şekilde anlatabilmenin, kullandığımız kelimeleri ya da cümleleri en güzel şekilde bedenen destekleyebilmenin aracı haline getirebildiğimiz sürece; beden dilini günlük hayata taşıyabiliriz.

Ekrem Şahin*

Beden dili, ortaya çıkardığımız ses ve mimiklerimizin hatıta duygu ve hareketlerimizin iletişim halinde olduğumuz kişi tarafından yorumlanma şeklidir. Beden dili deyince, insanların yüz şekli, vücut duruşu ve el hareketleri gibi davranışların bütünü düşünmek gerekiyor. Kısa bir tanımdan sonra yazının başında hemen şunu söylemeliyim ki; *yazınızdaki amaç, ne "beden dili"nin artık popülerleşen yüzünü parlatıp yüceltmek; ne de, külliyen inkâr etme çabasına girmektir. Be-*

şerî ilişkilerimizde var olması gereken insanî boyutu gözardı etmeden beden dili ile ilgili tespitlerde bulunabilmektir.

Aile fertlerimizle var olan hukukumuz, iş hayatında kurduğumuz ilişkileri sıgıktan kurtarabilmenin yolu, şüphesizki beden dilini amaç olmaktan çıkarıp, sağlıklı ilişkilerimize araç kılmaktan geçecektir.

Antropoloji dersi alanlar hatırlayacaktır ki; insanı diğer canlılardan ayırt eden özellikler sözkonusu olduğunda ilgili bilim dalına göre çeşitli tanımlar yapılır. Bunlar arasında, "insan gülen bir varlıktır", "insan sosyal bir varlıktır" ve "insan düşünen bir varlıktır" (ki her düşünce insanda bir duygusal tepkiye sebep olur) gibi tanımlarla karşılaşırız. Bu tanımlar insanı tanımlamaktan uzak. Sadece ilgili bilim dalının

araştırma sınırlarını belirler. Bu tanımlardan yola çıkarak şu sonuca ulaşmak mümkündür. Bizler her ilişki çeşidinde görülenin, duyulanın ve sezilenin ötesinde birçok faktörün bileşeniyle sosyal hayatımızı sürdürürüz. Duyguları olan düşünen bir varlık oluşumuz, karşılıklı ilişkilerimizi robotlara özgü mekanik hareketlerden uzak tutan en büyük özelliğimizdir.

• Bak sen şuna! Benim gibi bacak bacak üstüne attı. Demek ki beni perdelemeye çalışıyor.

• Yakaladım işte.! Konuşurken ellerini masanın altında tutuyor. Demek ki sakladığı bir şeyler var.

• Elini burnuna götürdü. Yalan mı söylüyor acaba?

Yok, sağ yukarı baktı, görsel tasarım yapıyor. Yok, karşıya baktı

duygusal sentez yapıyor. Yok, şunu yaptı, yok bunu yaptı türünden beden dili tespitlerine takılı kalmak ve doğru bile olsalar bu davranışlarla sosyal hayatımızı kurgulamak, insanı ve insanî ilişkileri mekanik bir düzeye çekmekten başka bir işe yaramayacaktır.

Tüm bunlara karşın; kimi bilim dallarında ve bazı özel konularda beden dilinden işlevsel olarak yararlanılır. Örneğin istihbarat çalışmalarında kullanılan metodlar sonrasında, insanın iradesi dışında gösterdiği bedensel reflekslerin ya da duygusal tepkilerin bu meslekte uzmanlaşan kişiler için bir veri oluşturduğu bilimsel araştırmalarla da tespit edilmiştir. Gerçeği saklamanın duygusal baskısıyla, gözbebeklerimizin küçülmesi gibi fiziksel tepkiler verebiliyoruz. Sorguya katılan kişinin giydiği elbisenin rengi, sorgulamada zanlı ile aradaki mesafenin ölçüsü, bedensel temasın şekli (omuza konulan el gibi) önem arzedeabiliyor.

Hatta filmlerinden hatırlayacağımız "iyi polis kötü polis" yaklaşımları da belli bilimsel veriler ışığında şekillenmiştir. Veya çocuk pedagojisinde beden dilinin olumlu sonuçlarını hiç kimse inkâr edemez. (Yalan söylediği zamanlarda "Yalan söylemiyorsun

değil mi?" diye sorduğunuzda, dört yaşındaki kızım hâlâ iki eliyle ağzını kapatmaya çalışabiliyor.)

Uluslararası siyasette bacak bacak üstüne atmış bir yabancı liderin karşısında, iki ellerini önünde birleştirmiş, boynu bükük bir Türk liderini kim görmek ister. Hiç kimse. Kuzey Amerika ve Batı Avrupa ülkelerinde, bir sosyal bilim disiplini altında, kendi liderlerinin beden dilini belirleme çalışmalarının ötesinde, diğer ülke liderlerinin de beden dilleri incelenerek kritiğinin yapıldığını okumaktayız.

Sadece Uluslararası siyasette değil, uluslararası ticarî ilişkilerde de kültürler arasında var olan beden dili farklılıklarını görmezden gelemezsiniz. Bulgarlarla ticarî bir anlaşma yapmanın öncesinde, her söylediğimize başlarını aşağıya doğru sallayarak cevap veriyorlarsa, bunun aslında kendi kültürlerinde, "Hayır!" anlamına geldiğini bilmeniz gerekiyor. Sri Lanka veya Hindistan'da sevimli bulduğunuz çocukların başını okşayamazsınız. Çünkü bu onların ruhlarına bir hakaret sayılacaktır. İtalyan bir iş partneriniz sizi yemeğe çıkardığında "Nasıl buldun, beğendin mi?" diye sorarsa, bir elinizin tüm parmak uçlarını birleştirerek (çok güzel manasında) aşağı yukarı sallayamazsınız. Çünkü bu hareket İtalya'da, "Ne zırvalıyorsun, ne konuşup duruyorsun!" manasına gelecektir. Ya da Uzakdoğuda uzun zamandır sizi görmediğinden dolayı dil çıkararak bir partneriniz olursa farklı anlam-

lara yorumlayamazsınız. Japonya'da çalışıyorsanız her isteğinize evet denilmesi, fakat isteklerinizin bir türlü yapılmamasına şaşırmayın. Çünkü onlar, sizin yüzünüze hayır diyemeyecek kadar, size saygı gösterdiklerini düşünürler.

Kısaca uluslararası ilişkilerde sözlerimiz kadar, beden dilimiz de ön plâna çıkmak zorundadır. Çünkü algıladığımız her şey, önce beş duyu organı aracılığıyla duyulmuş ve bu duyumsamadan sonra bilgiye ve düşünmeye dönüşür. 1970'li yıllardan bu yana yapılan bilimsel araştırmalar; bir mesajın toplam etkisinin yaklaşık %7'sini kullanılan kelimelerin, %38'ini sesimizin ve %55'ini de sözel olmayan öğelerimizin oluşturduğunu gösteriyor. Karşı tarafa ulaştırdığımız her kelime ve her sesi % 55'lik bir ek destekle güçlendirebiliriz. Müşterimize vermemiz gereken bir hesap cüzdanını, "Buyurun efendim. Hayırlı olsun" diyerek önüne bırakmakla, "Buyurun efendim. Hayırlı olsun" derken, buna bir de samimi tokalaşma ekleme, arasındaki sıcaklık farkını ve duygu alışverişini hiç kimse inkâr edemez.

Beden dili ile ilgili tüm doğrulara ve tespitlere rağmen, ben en sağlıklı ilişkinin söz, jest ve mimiğin olmadığı bir dünyada kurulabileceğine inanıyorum. En yakın dostlarınızla eşinizle veya çocuğunuzla olan diyaloglarınızda çok fazla söz ve mimiğe gerek yoktur. Yakınlarımızla kurulan iletişimde, gözümüzün içine bakılarak ne söylemek istediğimizi anlatabilmek mümkün olabilmektedir. Aranızda kurulan duygusal bağ, "sözleri" kifayetsiz kılar. Hatta bazen susmak bile, konuşmaktan çok daha fazla şey anlatabilir. Yeterki arada bir sevgi ve gönül bağı kurulabilsin. Karşılıklı konuşmalarımızda; iğreti olmayan, kendimize yakışan, özgün davranışlarda bulunmalı; yapmacıklı jest ve mimikler yerine, doğal davranışlarımızı göstermeli; açıkçası, "samimî" olmalıyız.

Beden dilini kendimize özgü bir araç olarak kullanmayı başarabilirsek yararlıdır. Onu hayatımızın amacı olmaktan çıkarmalıyız. Onu kendimizi ifade edebilmenin, kendimizi en güzel bir şekilde anlatabilmenin, kullandığımız kelimeleri ya da cümleleri en güzel şekilde bedenen destekleyebilmenin aracı haline getirebildiğimiz sürece; beden dilini günlük hayata taşıyabiliriz. Bunun ötesinde bir çaba; bizleri, çevremizdeki insanlar hakkında su-i zann (kötü sanış, kuşku) da bulunmaktan kendimizi alıkoymayacak, üzerimize bir türlü oturmayan yapmacık söz ve davranışların sürüklediği bir paranoya içine sokacaktır. ■

* Reklam ve Halkla İlişkiler, II. Müdür

Deniz Bir Zenginliktir

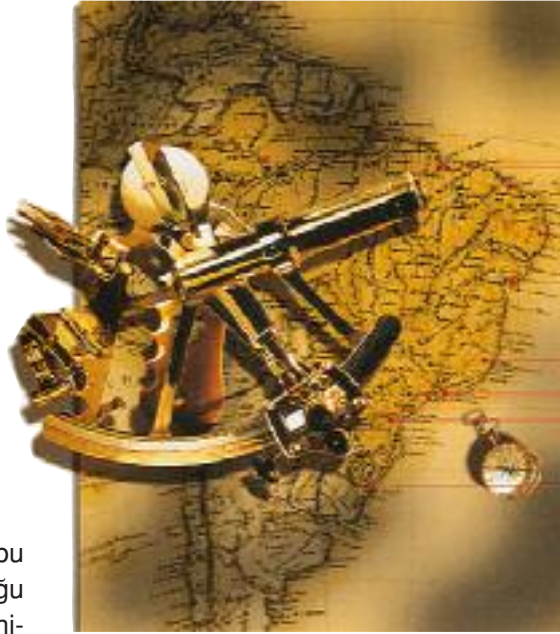
...denizlerini kullanamayan, denizlere egemen olamayan denizaşırı ticaretler yapamayan uluslar, ne yazık ki fakir kalmışlardır. Bu ulusların; zenginleşen ve güçlenen diğer denizci ulusların gitgide sömürgeleri ve de köleleri olmaları da doğal ve kaçınılmazdır.

Mustafa Aydemir*

Aklıma her şey gelirdi de, Kaptan Cousteau'nun o efsanevi ekibiyle bir gün yan yana gelebileceğim hiç aklıma gelmezdi: Hem de Uluslararası bir deniz festivalinde... Hem de bir Üniversite salonunun kürsüsünde... Hem de sualtı araştırmalarımızı birlikte sunmak üzere...

3 Eylül 2004 Cuma günü bu satırların yazarı bu mutluluğu yaşadı. 3 ay önceden organizasyon direktörüne bu sözü vermiştim ve paneldeki diğer konuşmacıları da merak etmemiştim. Salona girince gözlerime inanamadım. Kürsüde benim adımın yanındaki isimleri önce algılamakta güçlük çektim. Yoksa bu bir şaka mı diye de şaşkınlıkla etrafıma bakındım.

Evet evet işte! Cousteau'nun neredeyse tüm uçuk projelerinin mimarı yaşlı kurt Mühendis Andre Laman, Calipso gemisinin kaptanı ve dalış ekibi başkanı Bernard Delemotte ve diğerleri. Ayrıca Hayfa Üniversitesi, Slovakya Üniversitesi, sualtı arkeologları ve diğer sualtı araştırmacıları... Ne yazık ki bu olay basında neredeyse hiç yer almadı. Çünkü o sıralar tüm medya bir manken kızımı

zın bilmem kaçınıcı gününbirlik aşkına ve "ayağını yerden kescem senin" diyen şarkıcı kızımızın ön evlilik provalarına kilitlenmişti. Ha, bir de Beşiktaşın durumuna...

Oysa ben de saf saf zannedirdim ki, çocukluğumuzdan beri nefesimizi tutarak izlediğimiz bu adamların Türkiye'ye gelişleri olay olur. Bunlar kameralarla saklambaç oynarken de yer yerinden oynar. Neyse ben de kürsüye çıktım diye "münafıklık" etmeyeyim. Ama bu adamlar da ne kadar mütevazı, içten ve cana yakınlar. Ayrıca zıpkın gibi ve de gözleri çakmak çakmak. Sualtı araştırmalarına girmeden önce, su üstünün peşrev bölümünde onlar,

denizin "kültür" tarafını bir gergef gibi işlediler. Ben de "zenginlik" bölümünü bir kilim gibi dokumaya çalıştım.

Onun için de, bu yazımın temasını, sadece bunun özetinin bir bölümüne ayırdım. Yani bugün sizinle sualtına inmeyeceğiz. Sadece denizin üstünde biraz dolaşacağız. Bereket dergisi editörleri, ileride bana yeni fırsatlar verirlerse, o zaman sizi, mavi derinliklere daldıracağıma şimdiden söz veriyorum.

DIYELİM Kİ ESKİ ZAMANLARDASINIZ

Diyelim ki eski zamanların birinde yaşıyorsunuz ve bir gemi yaptıracağınız. Ne yaparsınız? Veya neleri yaptırmanız gerekir?

1) Dağ veya ormandan önce uygun ağaçları tespit edersiniz. Sedir, yayla çamı, kestane, dut, tik, maun v.b.

2) Bunları kestirip tomruk olarak tersaneye nakledersiniz.

3) Bunları uygun kalınlıklarda biçirip, ızgaralama sistemiyle kurutursunuz.

4) Omurga, kaplama, direk, güverte, ambar, derken geminin inşasına başlarsınız.

5) Sonra donanımlara sıra gelir: Halatlar, haritalar, yelken bezleri, serrenler, kürekler, palangalar, armutlar, babalar, çapalar, kalafatlar, boyalar ve daha niceleri.

6) Sadece teknenin bronz çivileri için bile; Anadolu ve Kıbrıs'tan bakır, İspanya'dan kalayı getirtmeniz gerekir.

7) Sonra deneyimli personel. Dil bilen, deniz bilen, ticaret bilen personel. Ve onların yolculuk boyunca ihtiyaçları.

İşte sadece bir gemi yapımının etrafında oluşan bir yığın meslek, yaratılan ekonomik hareketler ve ticarî artı katma değerler.

Ayrıca zamanı ve mekânı doğru kullanma adına, gelişen bilgi birikimi ve deneyimler. Ve tekne denize açıldıktan sonra da uluslararası ilişkiler, alışverişler. Yani ithalat-ihracat, gümrükler, vergiler, uluslararası deniz hukukları ve daha birçok ticarî görgü ve kültür zenginliği. Sadece gemiciliği teşvik etmek bile, bir ülkenin ekonomisini nasıl da geliştiriyor ve zenginleşmesine katkıda bulunuyor. Nasıl da, bir yığın mesleklerle, kalabalıklarla istihdam edip, doyuruyor.

DENİZCİLİK BİR DEVLET POLİTİKASIDIR

Bunu böyle bildikleri için, Fenike kralları bütün gemici ve tüccarların gidecekleri ülkelerin krallarına vermek üzere, kraliyet mühürlü dostluk ve güven mektuplarını da verirdi.

Bunun için Roma İmparatoru Hadriyanus İkinci yüzyılda "Bir imparatorun birinci görevi, ticaret yollarını açık tutmak, ticaret ve rekabetin önündeki tüm engelleri kaldırmaktır" demişti. İspanya kral ve kraliçesi;

Kristof

Kolomb'u,

denizaşırı zenginlikleri gemilerle kendi ülkeleri-

ne taşımaları için finanse etmişti. Baharat ve ipek yollarına karşı bir alternatif oluşturmak için, Ümit Burnu'nun dolaşılması da elbette ki bir devlet politikasıydı.

Bu nedenle Büyük Petro, Petersburg'u denizlere hâkim olabilmek için kurmuş ve burada kızağa koyduğu gemilerle denizlerde egemenlik kurmuştur. Bunun için önce Osmanlı donanmasını perişan etmiş, sonra bu gemilerle tüm dünya denizlerine açılıp, Rusya'yı kabuğundan çıkarmıştır.

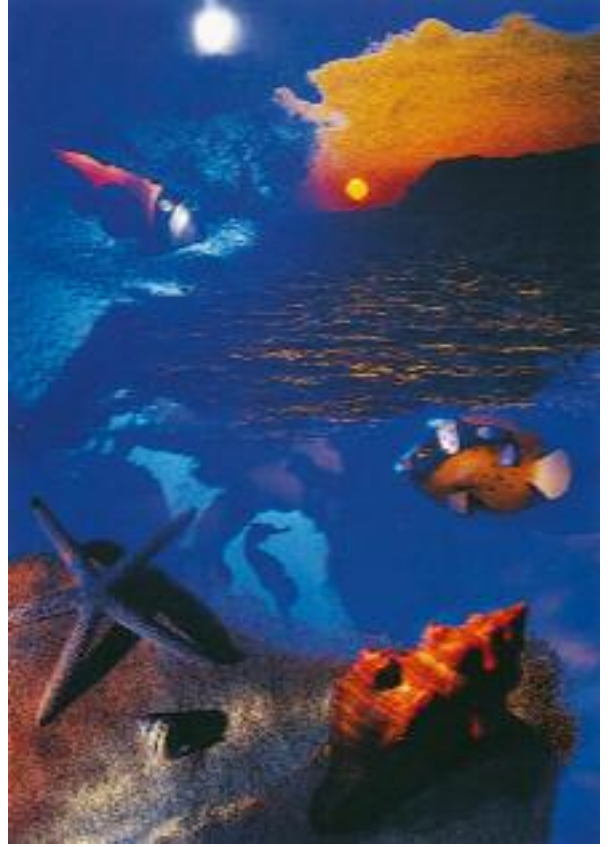
Çünkü denizlerini kullanamayan, denizlere egemen olamayan denizaşırı ticaretler yapamayan uluslar, ne yazık ki fakir kalmışlardır. Bu ulusların; zenginleşen ve güçlenen diğer denizci ulusların sömürgeleri ve de köleleri olmaları da doğal ve kaçınılmazdır.

Bu, tarih boyunca da böyle olagelmıştır.

Ama bu bir devlet politikasıdır. Deniz ve denizcilik politikaları olmayan uluslar; çocuklarını, gençlerini denizlerle buluşturamayan, sevdiremeyen, bu ilgiyi geliştiremeyen uluslar; ne yazık ki geleceklerinin de tehlikede olduğunun farkına varmazlar.

PEKİ DENİZCİLİĞİN ÖNEMİNİ BİZLER NE ZAMAN ANLAYACAĞIZ?

Denizi görünce aklına kıyı yağması ve inşaat dikmek gelen müteahhidimizle, yine denizi sadece karşısında rakı içilen bir su zanneden "aklı evvelerimizi" saymazsak... Bu ancak ciddî bir bilinçle olur. Denize

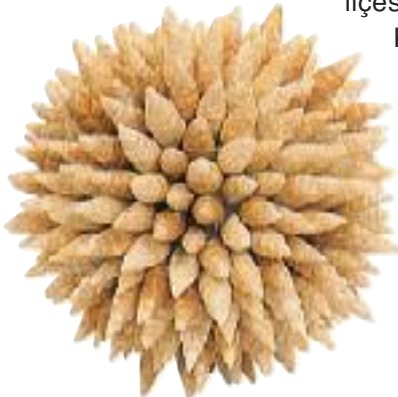
daha dikkatli bir bakışla olur. Denizciliği mesele etmekle olur.

Deniz ayrı bir kültür, ayrı bir zenginliktir. Ne yazık ki, 3 tarafı denizle çevrili koca bir ülkenin denizciliği Tarım ve Köy İşleri'ne bağlıdır. Bu yanlış konumlanma; Osmanlı donanmasının başına, deniz yüzü görmemiş, denize ayağını sokmamış kişileri; son Osmanlı döneminde, Kaptanı Deryalar olarak atayan, zihniyetten hiç de farklı değildir, ve bu durumda ekonomik yenilgi kaçınılmazdır.

Evet, denize verilecek önem devlet politikalarıyla belirlenir, demiştik. Bu rotaları, devlet adamları çizer ve uygular demiştik. Peki, bu çok önemli Uluslararası deniz kültürü ve sualtı festivaline kaç devlet adamımız ve politikacımız geldi biliyor musunuz?

İşte söylüyorum şaşırmanın hiç. Yani hiçbir kimse... Ne dersiniz? Kurtuluş ümidimiz var mı sizce..? ■

* Profesyonel Dalgıç

Dünyada Faizsiz Bankacılıktan Haberler

ÇEVİRİ:

Ali Berber*

MALEZYA HUKUKUNDA FAİZSİZ BANKACILIĞA ÖZEL KOD UYGULAMASI

Malezya yüksek mahkemesi tarafından uygulamaya konulan bir kararnameyle yüksek mahkeme ve diğer mahkemelerde faizsiz bankacılık ve "ticaret (muamelât) hukuku" ile ilgili davalar için özel kod numaraları kullanılıyor.

Burada amaç; faizsiz bankacılık sektöründen yaralanan kişiler arasındaki uyuşmazlıkların özel hükümler çerçevesinde daha kısa sürede çözüme kavuşturulmasını sağlayarak, faizsiz sistemin daha şeffaf bir nitelik kazanmasına katkıda bulunmaktır. Malezya merkez bankası **Bank Negara** da bu sistem çerçevesinde tamamlayıcı bir sorumluluk üstlenerek, uyuşmazlıklar konusunda başvurulabilecek özel bir Tahkim Kurulu oluşması için çalışmakta olup söz konusu uygulamaya destek vermektedir.

İNGİLTERE'DE YENİ BİR FAİZSİZ BANKA AÇILDI

Albaraka'dan sonra İngiltere'de faizsiz bankacılık yapacak ikinci banka "**Islamic Bank Of Britian**" ismiyle açıldı. Bankanın Genel Müdürlüğü, Müslüman nüfusun yoğun-

lukta olduğu Londra'nın kuzeyindeki Birmingham şehrinde bulunuyor. Banka ilk şubesini de Londra'da Edgware Road'da açtı. 140 milyon £ ödenmiş sermayeyle kurulan bankanın yetkilileri tarafından yapılan açıklamada; ülkede yaşayan yaklaşık 1,8 milyon Müslüman ile her yıl Ortadoğu'dan gelen onbinlerce Müslüman turist için potansiyel müşteri kitlesi olacağı belirtildi.

YENİ BİR FAİZSİZ BANKA: KUWAIT REAL ESTATE BANK

Gayrimenkul sektöründen gelen ve faizli çalışan **Kuwait Real Estate Bank** (KREB), "faizsiz bankacılık" uygulamasına geçiş izni için Kuveyt Merkez Bankası'na resmen başvuruda bulundu. Banka geçen yıl fiilen faizsiz bankacılık uygulamasına başladığını açıklamıştı. Eğer KREB gerekli izni alırsa bu, faizsiz bankacılığa dönüşen üçüncü banka olma özelliği taşıyacak.

İRAN'DA YABANCI SERMAYELİ İLK FAİZSİZ BANKA

İran'da açılan lisanslı ilk yabancı banka hükümet yayın organı tarafından kamuoyuna duyuruldu. İran Merkez Bankası Başkanı İbrahim Şeybani'nin yaptığı açıklamaya göre; **Standard Chartered Bank**'a Kiş kentinde bankacılık yapabilmesi için izin verildi. Banka insan kaynakları konusunda gerekli şartları yerine getirdiği zaman bankacılık faaliyetlerine başlayacak.

Kredi oranları düşük bankacılığın İran'da sürdürülebilmesi için, üniversitelerden uzmanların da katılacağı bir danışma kurulunun oluşturulması ve konuya merkez bankası bünyesinde bir şekil verilmesi kararlaştırıldı.

ORTADOĞU SERMAYESİNİN ALMANYA ÇIKARMASI

Cidde kökenli **Albaraka Development & Investment Company** tarafından Almanya'da halka açılan **Al-Shurook Real Estate Investment Fund**'un hisse arzı, 2004 yılı Nisan ayında 140 milyon Suudi Riyali talep elde edilerek sonuçlandırıldı. Hisse arzına beklenenden çok daha fazla talep olması üzerine işlemler öngörülen tarihten 2 hafta önce durduruldu.

Al-Shurook, Suudi Arabistan'ın Riyad şehri civarında büyük bir büyüme potansiyeline sahip olan kalkınmaya yönelik projelere verdiği destekle bilinmektedir.

Bu fon arzı son zamanlarda Albaraka'nın Suudi Arabistan sermayesinin dışarıya açılımını sağlayan ikinci önemli çalışması idi. Diğer, **Al-Tawfeek Telecommunications Fund**, **Dar Al-Bayan For Real Estate Development** adlı konut inşaat şirketinin 140 milyon Suudi Riyali tutarındaki hisselerini bu yıl Nisan ayında halka arz etmişti. ■

* Reklam ve Halkla İlişkiler
Kaynak: Islamic Banker

OBJEKTİFTEN YANSIMALAR

Marakeş'te bir günbotımı, FAS (Mart 2002)

Fotoğraf: *Dr. Adnan Büyükk Deniz*

Bir Dostun Ardından: Bayram Önerbay

Rahim Çalışkan*

Tam 16 senesi bu Kurumda geçti. Sıcak bir Temmuz sabahıydı işe başladığında. Ve yine bir Temmuz ayında ebedi leme uğurladık O'nu ve biricik kızı Kübra'yı. Birçok arkadaşımız gibi Bayram nerbay'da Albaraka Türk'te büyüdü. Hayata ait ilk ciddî adımlarını da bu ocak altında attı.

Kelimeler iki konuda yan yana gelmeyi bilmez. Biri lm haberi verirken, diğeri bir dostunuzun arkasından ona dair ortak duygu ve düşünceleri yazmaya çalışırken. Birçok kez, selamlaştığım, görüştüğüm hatta kendime arkadaş kıldığım birçok kişinin ardından O'nu en iyi anlatabilecek kelimeleri –arkasından dua edercesine– dizmeme gerekti.

Başlarda sevdiğiniz arkadaşları kaybetmenin sizde ve evrenizde oluşturduğu duygusal boşluk yansır satırlara. Sonra yavaş yavaş ölüm hatırlanır. Ölümün kaçınılmaz gerçekliği. nnzde insanlar bir bir ebediyete g ederken dil ne söylerse söylesin tek bir satır kalır zihinlerde. “Kaçınılmaz olan bir gün herkesi bulacak”.

Bayram nerbay'la her karşılaşmamızda selmlaştığımı hatırlıyorum. nk o selm vermeden geçilebilecek bir insan değildi. Yüzünde taşıdığı kendine has o seviyeli tebessümü, karşısındaki her yüreği ısıtacak kadar sıcaktı. Mtevaz bir kişiliğe sahip olmayan insanlara bile ayna tutar, öfkeli yüzleri, ek açan

bahçelere dönüştürürdü. nk O'nun boyuna posuna rağmen taşıdığı kibirsiz, riyasız ruh hli, karşısındaki her insanı etkisi altına alırdı. O iyi bir arkadaştı, selmiyla size selmet hissi veren ve sizden ayrılırken yüzündeki tebessümü size bırakan samimi bir arkadaştı. İş hayatının sahte yüzlerinden uzak, yapmacık ifadelerinden habersizdi.

Albaraka Türk özelinde çalıştığımız kimi yerlerin aile olduğuna inanlardım. Bayram, bu Kurumda işe başladığında henüz 24 yaşındaydı, bu Kurumda çalışırken evlendi. Talihsiz trafik kazasında babasıyla birlikte ebediyete uğurladığımız Kübra da, Bayram nerbay'ın ikinci göz ağrısı olarak bu Kurumda dünyaya geldi. Sağ oldukları için Allah'a şkrettiğimiz diğer çocukları Büşra ve Muhammet Emin de hakeza yle.

Tam 16 senesi bu Kurumda geçti. Sıcak bir Temmuz ayı idi işe başladığında. Ve yine bir Temmuz ayında ebedi leme uğurladık onu ve biricik kızı Kübra'yı. Birçok arkadaşımız gibi Bayram nerbay da Albaraka Türk'te büyüdü. Hayata ait ilk ciddî adımlarını da bu ocak altında attı.

Her sabah “Günaydın” diyerek başladığımız güne ait ilk anılarımız, bu çatı altında çalışan arkadaşlarımızla oluştu. Onları bazen eşlerimizden daha çok gördük. Onların evlilik ve doğum ile ilgili haberlerine ekledikleri gözyaşlarına biz tebessümle-
rimizi ekledik. Bazen biz evlendirmeye çalıştık onları. Eş, dost ve tanıdıklar arasında eş arayışlarına çıktık

onlar için. Bazen Hastanelere kan vermeye koştuk, bazen de elimizde demet demet iekler “Allah analı babalı bytsn” demeye. Kimi zaman niversite sınavına girdik çocuklarıyla beraber, kimi zaman kirve olduk “oldu da bitti maşaallah” sözlerini terennüm ederek.

Biz bu Kurumda seneler senesi farkında olmadan birbirimizi büyüttük. Ve birlikte büyümenin güzelliklerini yaşadık. Geçmiş senelerdeki fotoğraflara bakıp “Ne kadar küçük mşm” dediğimizde anladık gerçeği.

Evet biz bu Kurumda birbirimiz evlendirdik, birbirimizi büyüttük ve sırası geldiğince birbirimizi ebedi yolculuğuna uğurluyoruz. Ümraniye şubesi'nden Bayram nerbay'ı uğurladığımız gibi. Veya zamanında İdari İşler Müdürlüğünden İsmail şimşek uğurladığımız gibi. Merkez şubeden Burhan Nar ve Haver Akyıldız'ı, Dış İşlerden Hacı Bey Glaydın'ı ve İzmit şubeden İbrahim Cengiz Küçük' ebedi leme uğurladığımız gibi.

Mekanınız cennet olsun. ■

* İdari İşler Müdürlüğü

ÇANAKKALE'Yİ YAŞAMAK LÂZIMDIR
VE İLGİNÇTİR O ÇANAKKALE HALA YAŞAMAKTADIR...

II. Çanakkale Seferi

Nuri Sevim*

Albaraka Türk olarak Çanakkale'ye ilk gezimiz 1998 senesindeydi. Aradan 6 yıl geçmiş. Çalışanlarımızdan eşleri ve çocuklarıyla birlikte geziye katılanlar da oldu. Hatta ilk gezide bekâr olan kimi arkadaşlarımız, bu geziye eşlerini hatta çocuklarını da getirmişlerdi. İlk gezimizde çektiğimiz fotoğraflarla bu seferki fotoğrafları yanyana koyduğumuzda zamanın yüzümüzde bıraktığı değişikliği görmek mümkün.

İlk gezide yer alan kimi arkadaşımız Genel Müdürlükten şubeye gitmiş, kimisi de İstanbul dışında başka bir şubeye geçmiş. Ama yine de Albaraka Türk ortak paydasını taşıyan arkadaşlarımızla bir arada olmak, birlikte sosyal bir etkinlikte yer almak bizler için ayrı bir keyif oldu. Kurumumuz içinde yapılan her gezi yeni arkadaşlarımızla samimî olabilmenin ve tanışık olduğumuz insanlarla samimiyetimizi artırmanın çok güzel bir yolu aslında. Evde oturularak geçirilen bir Cumartesi gününü, Kurum çalışanlarımızla ve ailelerimizle birlikte katıldığımız bir haftasonu gezisine dönüştürmek unutulmayacak bir anı zenginliği oluşturuyor.

Sekiz ay gibi kısa sayılabilecek bir süre içinde 250.000 vatan evladının şehit olduğu ve bir kahramanlık destanının yazıldığı topraklara gitmek, Çanakkale'yi görmek ve tanımaya çalışmak, bence her Türk insanı için temel bir öncelik olmalıdır. Çünkü Çanakkale (Gelibolu Yarımadası) muharebeleri bir savaşın ötesinde, bir milletin varlık ve yokluk mücadelesinin

sembölü âdeta. Çanakkale Savaşı; cephenin her iki tarafında da verilen kayıplar ve gösterilen direnç nedeniyle destanlaşmış bir savaş. Dünya savaş tarihine "en engebeli siper savaşı" olarak geçen gerçek bir güç gösterisi. Bu denli büyük bir çıkarma ya da amfibi harekâtının yapıldığı tek savaş. Uçak gemilerinden sabit balonlara, savaş uçaklarından hava bombardımanına kadar yaşandığı dönemde hava gücünün sınırlarını zorlayan bir savaş. Aslında bizim açımızdan bir savaş değil, bir DESTAN.

17 Eylül Cuma akşamı gittiğimiz gezide bizlere Doç.Dr. Hamit Akseven yardımcı oldu. Gezi alanında rehberliğimizi yapan Akseven, savaşın en kanlı ve en dehşet zamanlarına bizleri geri götürerek savaşın akıl almaz dehşetini hissetmemizi sağladı. Gezi kafitemizi şereflendiren ve bizleri yalnız bırakmayan Emekli Tümgeneral Mehdi Sungur beyefendiye ayrıca teşekkür etmek gerekir. Bereket Vakfı Başkanı Sayın Paşamız, olayın askerî ve stratejik boyutlarını bizlere -o güzel üslûbuyla- çok güzel bir şekilde aktardı. O'nun sayesinde savaşın sebep ve sonuçları, askerî taktikleri hafızalarımıza âdeta nakşoldu. Açıkça ifade etmek gerekirse, emekli bir general eşliğinde Çanakkale Savaşları ile ilgili bir gezide bulunmak tüm katılımcılar için bir ayrıcalık oldu.

Çok Yaşa Paşam,

Yeni gezilerde tekrar biraraya gelmek dileğiyle. ■

* Özel Kalem Müdürlüğü

Amid'den Diyarbakır'a Kısa Bir Seyahat

Diyarbakır'ın görkemli surlarının etrafında serin bir sonbahar sabahı gezinirken, geçmişin canlandığını hissedersiniz. Romalı ve Artuklu taş ustalarının çekiş izlerini görebilir, iç kaleden Ongözlü köprüye kadar uzanan sur diplerinde İyaz bin Ganem'in, Halit bin Velid'in (RA) askerinin tekbir seslerini, Sultan Melik Şah'ın, Emir Artuk'un atlarının kişnemelerini, Safevilere karşı ayaklanan Diyarbakır halkının sur içindeki çığlık seslerini duyar gibi olursunuz.

Salim Bulut*

Diyarbakır Ermeni, Süryani, Keldani, Asuri, Yezidi ve Yahudi gibi değişik din, mezhep ve soydan insanlar, bir kale içinde farklı kültürleri bir araya getirerek bir mozaik oluşturmuş, barış ve mutluluk içinde yaşamışlardır. Aynı ırktan, dinden ve kültürden gelen insanlar, aynı şehrin kaderi ile birleşerek iktisadî, dinî ve sosyal hayat içinde birleşme ve bütünleşmenin en iyi örneğini vermiştir.

Çağlar boyu Diyarbakır'ın Güneydoğu Anadolu'nun düşünce sanat ve ticaret merkezi oluşunun nedeni; eski çağlardan itibaren Akdenizi Basra körfezine, Karadenizi Mezopotamya'ya bağlayan Van gölü üzerinden Azerbaycan'a ve İran'a ulaşan Bitlis, Erzurum, Urfa, Malatya, Harput, Rakka ve Musul gibi önemli ticaret merkezlerinin anayolları üzerinde bulunması Diyarbakır'ı her çağda önemini koruyan bir şehir yapmıştır.

Anadolu surlarının-kalelerinin en sağlam ve görkemlisi olan Diyarbakır surları, Dicle nehri vadisinin dik yamaçları üzerinde yükselmektedir. Surların 5 kilometre olan çevresi, 4-5 metre kalınlığı 82 kadar burç ile desteklenmiştir. 1208 yılında Artuklu sultanı Melik Salih Mahmut'un yaptırdığı Ulubeden ve Yedikardeş burçları üzerinde bulunan çift başlı kartal ve aslan figürlü kabartmaları ile, burcu bir uçtan bir uca kuşatan çiçekli küfi ve nesih yazıları bir sanat şaheseri olarak bugün de büyük bir ilgi ve hayranlık uyandırmaktadır. Diyarbakır surları kitâbelerinin zenginliğiyle,

Anadolu'daki en eski ve en önemli İslâm kültür mirasıdır.

Ünlü sanat tarihçisi Albert Gabriel, Diyarbakır surları için "kitabeler müzesi" deyimini kullanır. Surlardaki kitabelerin büyük bir bölümü Artuklu medeniyetine ait olmakla birlikte Lâtince, Yunanca, Arapça, Farsça ve Türkçe olmak üzere Roma-Bizans, Emevî-Abbasî, Büyük Selçuklu-Suriye Selçukluları, İnaloğullar-Nisanoğulları, Akkoyunlu ve Osmanlı dönemine ait bu yazıtların birçok medeniyetin ve İslâm kültürünün damgasını taşıması ile, Türkiye'nin kültür zenginliği ve mirasını oluşturmaktadır.

Diyarbakır'ın tarihte bilinen ilk ismi Amido olup, Müslümanların burayı fethinden sonra bu ismi Âmid olarak değiştirmişlerdir.

VIII. yüzyıldan itibaren kaynaklarda Diyâr Bekr veya Diyâr-ı Bekr olarak geçen Âmid ismi Hz. Osman'ın halifelik döneminde Rebîa Araplarının iki büyük kabilesinden biri olup Dicle kenarlarında yaşayan ve idarecilik yapan Bekir b. Vâil kabilesine izafeten Diyâr-ı Bekr adıyla anılmaya başlanmıştır.

Osmanlılar döneminde Diyarbekir Beylerbeyliği olarak bilinen bu isim 1937 yılında Diyarbakır şekline çevrilmiştir.

Diyarbakır şehri Halife Hz. Ömer zamanında, El-Cezîre bölgesinin fethiyle görevlendirilen İyâz b. Ganem ordusunun sol cenah komutanı Hâlit b. Velid tarafından 639 yılında feth edildi. Hâlit b. Velid'in oğlu Süleyman bu savaşta şehit olmuş ve mezarı içkaledeki Süleyman Cami içindedir.

Evliya Çelebi seyahatnamesinde, günümüz Türkçesi ile: "Diyarbekir'in havası gâyet lâtif olduğundan Hamravat suyunu da içtiklerinden, halkın yüz renkleri kırmızıya çalılık kanlıcandır. Çoğunlukla orta boylu, sağlam bünyeli, gösterişli adamlardır. En kısa ömürlüleri 70-80'e varıncaya kadar iş ve kazançtan el çekmezler. Her an topluluktan ayrılmaz ve yüz yaşına girerler. Sayısız sevimli gençleri var. Güzellikte eşsiz, peri yüzlü ay parçası gibidir. Bu Diyarbekir şehrinde yüzlerce şair ve üstün yetenekli insanlar yetişmiştir ki, her biri lisanı kurallarına uygun bir şekilde kullanmakta ve şiir yazmakta; Bağdatlı Ruhî ve Fuzulî gibidirler. Birço-

ğu ile oturup konuşma mutluluğuna eriştik gerçekten benzerleri az bulunur faziletli kişilerdir.” der.

Yavuz Sultan Selim 23 Ağustos 1514’ te Çaldıran savaşında Şah İsmail’i mağlup ettikten sonra, Anadolu topraklarının doğu ve güney bölgelerini Osmanlı devletine katmayı amaçlıyordu. Yöre halkının üzerinde büyük bir nüfuzu olan İdris-i Bitlisî’ye özel bir görev vererek bu yörenin aşiret ve emirliklerinin Osmanlı devletine bağlanmasını istemiştir. İdris-i Bitlisî’nin faaliyetleri kısa sürede sonuç vererek yöredeki aşiret ve emirlikler Osmanlı devletine bağlılıklarını bildirmişlerdir. Diyarbakır halkı Şîfî Safevî devletine karşı 1 yıl süren ayaklanmadan sonra sünî olan Osmanlı devletine katılmayı tercih etmişlerdir. Osmanlı ordusu Eylül 1515’te Diyarbakır’da halk tarafından büyük bir coşku ile karşılanmıştır. Diyarbakır Osmanlı İmparatorluğu’nun hemen her döneminde idarî, askerî, coğrafi ve kültürel yapısından dolayı ayrı bir öneme sahip olmuştur. Kanûnî Sultan Süleyman 1. İran seferi dönüşünde Diyarbakır surlarını gezerek Ulu Cami’de namaz kılmıştır, Kânûnî 20 gün süren bu ziyareti süresince Hamravat suyunun şehre getirilmesini emretmiş ve daha sonra Diyarbakır’ın iktisadî hayatında önemli bir yer işgal edecek olan darphanenin kurulmasını sağlayarak para basımını sağlamıştır.

IV. Murat ziyaretinde Diyarbakır’lı bir Ermeni yurttaşın evine misafir olur. Ev sahibi, padişah ve erkânını en iyi şekilde ağırlamak için, kuş sütü eksik bir sofraya düzenler. Padişah yemeğin düzenlendiği günün Hıristiyanların yortu günü olduğunu öğrenmesi ve davet sahibi yurttaşın sofraya katkı

olarak yemek yemesi üzerine, yortu perhizini bozmasına tepki göstererek, “Eğer misafir olmasa idim kendisine ceza verirdim.” der. Bu gelişmeyi haber alan Ermeni yurttaş padişahın huzuruna çıkar. IV’ncü Murat ona, “Ziyaretim sırasında yortunuz olduğunu hatırlayamadım, dinî inançlarınıza

göre etli ve yağlı yemeklerin yenmesi gerekir. Kesinlikle bilmelisin ki dininin icaplarına bağlı olmayan yurttaşlardan kendi nefsim için bir sadakat bekleyemem.” der. Ev sahibi Ermeni yurttaş ise padişaha şu cevabı verir: “Efendimiz bu konuda gösterdiğiniz tepkide haklısınız, ancak emir

buyurun çeşnigirleriniz sofrada yediğim yemekleri tetkik etsinler, görülecektir ki etli olmayan yemeklerin tamamı fıstık yağı ile yapılmıştır. Ben sadece etli olmayan bu yemeklerden yedim ve yortu perhizimi bozmadım, biliyorumki siz Müslümanların reisi ve halifesi olduğunuz kadar Hıristiyanların ve bütün Osmanlı tebaasının da reisi ve koruyucususunuz.”

Diyarbakır Artuklular dönemi başta olmak üzere hemen her dönemde bilim, kültür, sanat ve iktisadî alanlarda büyük gelişmeler göstermiş Artuklular, hüküm sürdükleri tüm önemli merkezlerde olduğu gibi, iktisadî imkânlarını Diyarbakır’ın imarına harcıyarak şehire ilmî ve dinî yapılar kazandırmışlardır.

Dünyanın ilk robotu Artuklu hükümdarı Melik Salih Mahmut zamanında (1200-1222) Diyarbakır Artuklu sarayında Cizreli Ebu’l İzzet adlı bir bilgin tarafından yapılmıştır. Saz ve söz meclislerinde hizmet eden, müzik aletleri çalabilen robot adamlar, ağızlarından su fışkıran tavus kuşu heykelleri, otomatik kapılar, su terazisi ve fıskiyeleri Diyarbakır’ın o dönemdeki teknik, kültür ve refah düzeyinin ne kadar ileri olduğunu göstergesidir. Ebu’l İzzet Artuklu hükümdarına itihafen yazdığı *Kitab’ül Cami Beynel-İlm Ve-l Amel En-nâfi-Fî san’at-il Hiyele* adlı eserinde robotların işleyişini plan ve resimlerle anlatır.

Bu dönemde yetişen ve 26 eseri bulunan Seyfüddin-i Amidî, İslâm felsefesinin büyük üstadları arasında yer alır. Tarihçi Zehebî’nin 20 ciltlik *Tarih’ül İslâm* isimli eseri Ortaçağ tarihinin temel kaynaklarından biridir.

Akkoyunlular döneminde Gülşenî tarikatının kurucusu (Ö.1533) İbrahim

Salim BULUT
Diyarbakır Şube Müdürü

02.09.1961 doğumlu olup Elazığ ilinin tarihi ilçelerinden Palu’nun (Hor) Yoncalıbayır köyündendir. İlk orta ve lise öğrenimini Elazığ’da tamamlamasını müteakiben Erzurum Atatürk Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünden 1982 yılında mezun oldu.

1985 yılında T. Vakıflar Bankası Beşiktaş Şubesinde kambiyo memuru olarak çalışma hayatına başladı. 1987 yılında da Albaraka Türk Dış İşler Müdürlüğü Kambiyosu servisiyle Albaraka Türk ailesine katıldı. Açılışı ile birlikte Karaköy Şubemize tayin oldu. 1996 yılında II. Müdür olarak görev yaptığı Karaköy Şubemizden yine açılışı ile birlikte 2001 yılına kadar Malatya Şubemizde Müdür Yardımcısı olarak çalıştı. 2001-2003 yıllarında K. Maraş Şube Müdürlüğü görevinde bulundu.

Gülşenî "Menakib-i İbrahim Gülşenî" adlı eserinde Akkoyunlular dönemindeki faaliyetlerini ve Akkoyunlu hükümdarları ile olan ilişkilerini anlatır. 20 yy'de ise Ziya Gökalp, Süleyman Nazif, Faik Ali Ozansoy, Cahit Sıtkı Tarancı, Sezai Karakoç ve Büyük Kitabiyatçı İstanbul Fatih Millet Kütüphanesinin kurucusu Ali Emîrî önemli bilim ve sanat adamlarıdır.

Diyarbakır şehri tarih boyunca yönetim bakımından önemli olduğu kadar, asıl önemini iktisadî bakımdan kazanmıştır. Anadolu'da Doğu-Batı Kuzey-Güney Kervan yollarının birleştiği bir nokta olması bakımından şehrin ticarî hayatı sürekli canlı ve hareketli olmuştur. Hint ve İran mallarını getiren kervanlar Diyarbakır'a uğramaktaydı. Öte yandan Anadolu'da üretilen ve Avrupa'ya ihraç edilen ipeğin her dönemde en önemli üretim merkezlerinden biri Diyarbakır olmuştur.

Diyarbakır Ulu Cami (Cami-i Kebîr) halk için kutsal bir mekân ve huzur kaynağıdır. Diyarbakır'ın İslâm hakimiyetine geçmesiyle birlikte Sainî Toma (Mar Toma) adlı bu yapı camiye çevrilmiştir. Ulu Cami için siyaset ve sanat tarihinde değişik görüşler öne sürülse de, kitabesi incelendiğinde büyük Selçuklu sultanı Melikşah tarafından Şam'daki Emeviye camisi örnek alınarak 1091'de inşa edilmiştir. Ulu Cami'nin bu günkü kitabesinde "İslâm âleminin 5. Harem-i Şerifi (Kutsal Mabed) olarak bilinir." şeklinde bir ifade yer almaktadır.

Diyarbakır medreseleri hakkında detaylı bilgi veren Evliya Çelebi Diyarbakır'daki bütün camilerin medre-

selerinin bulunduğunu kaydetmektedir. Camii Kebîr Medresesi, Safa Camii Medresesi, Melik Ahmet Paşa Camii Medresesi, Mesudiye ve Zinciriye Medresesi.

Ülkemizin yaşayan büyük şairi Sezai Karakoç, Hızır ile Kırk Saat isimli şiir kitabında Diyarbakır'dan şöyle bahsetmektedir:

*Diyarbakır'da
Kemerler kırılmış sıcaktan
Gündüzde bile
Bir toz var yaz yarasalarında
Bir akrep kabartması surlarda Asurdan
Güneşi bir taş gibi fırlatan
Dicle'nin köpüklü dudaklarından
Dicle saralarından.*

Geçmiş 20 yılda tüm ülkenin maruz kaldığı sıkıntılardan en fazla etkilenen illerden biri olan Diyarbakır, çevresinden aldığı yoğun göç nedeniyle bugün nüfusu 1 milyonu aşmış, işsizlik endişe verici boyutlara ulaşmıştır. Özellikle Büyükşehir Belediyesi'nin günbegün büyüyen şehrin yoğun alt yapı hizmetleri belirginlik arz etmekte, bilinçsizce işgal edilmiş, dünyanın sayılı surlarından olan Diyarbakır surlarının etrafı açılıp temizlenmiş rekreasyon alanı haline getirilmiş ve aydınlatılmış, restorasyonu ile ilgili girişimler yapılmış projeler üretilmiştir.

Ticaret ve sanayi odası önderliği ve girişimleri sayesinde Diyarbakır'da yapılan "Uluslararası Bağdat Fuarı" ile bölge kabuğunu kırmıştır. Ayrıca organize sanayi bölgesi için gösterilen gayretler, özellikle Diyarbakır'da daha fazla hissedilen işsizli-

ğin önlenmesinde ve bölgeye sağlanacak katma değer artışında önem arz etmektedir.

1977 yılında çok büyük umutlarla yapımına başlanan GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi)'in yaklaşık %50'si tamamlanmıştır. Projedeki en büyük hedef, batı illeri ile aradaki gelir eşitsizliğini kapatmasıdır. GAP ile birlikte bölgedeki gelir düzeyi beş kat artacak ve yaklaşık olarak 3.5 milyon kişiye iş imkânı sağlayacaktır. GAP kapsamında ki bölge Türkiye yüzölçümünün yaklaşık % 10'unu, aynı şekilde Ülke nüfusunun da % 10'unu oluşturuyor. Diyarbakır'ın Yerel yönetimleri ve idarecileri her türlü olumsuzluğa rağmen fuar, kongre, panel, seminer gibi faaliyetlerle bölge için çalışmalarında bulunarak, gerek yerli ve gerekse de yabancı yatırımcıları teşvik etme çabalarında. Önümüzdeki günlerde ise Diyarbakır'da 1998 yılından itibaren geleneksel hale getirilen Ortadoğu 2004 3. Uluslararası Endüstri Fuarı gerçekleştirilecektir.

Albaraka Türk olarak Avrupa'nın Türkiye üzerinden Doğu ve Ortadoğu'ya açılan önemli "köprü" konumundaki bu kentte yerimizi alarak, üzerimize düşeni yapmak için büyük çaba sarfetmekteyiz. Her zaman halkın, esnafın ve sanayicinin yanında olan Albaraka Türk, Diyarbakır Şubesi'nin resmi açılışını yaptığı 06 Temmuz 2004 tarihinden hemen önce, bu kadim şehrimize 3 MIO USD tutarındaki sanayi yatırımı ile kendini ve misyonunu kanıtlamıştır kanaatindeyiz. ■

* Diyarbakır Şube Müdürü

Ahmet Ali Sayın

Halil Serdar Uyar

Tamer İlker

Remzi Yıldızhan

Fikret Demir

Kadri Gürhan

Yılmaz Erim

Erdal Kotan

Abdülsamet Cangir

Düşünce Damlaları

Kültür nedir? Okunandan, dinlenenden, tartışıldan geride kalan izler mi?
Tortular mı? Damlalar mı? Yoksa hepsi mi?

Vizyon, görünmeyeni görme sanatıdır.

Yenilikçi, parlak fikirleri kavram düzeyinde kalmaktan çıkıp
gerçeğe dönüştüren tutkulu insandır.

Yenilikçi olmak, her şeyden önce her konuda daha iyi bir yol
bulunabileceğine inanmaktır.

Yarım kalmış işlerimizi tamamlayalım. Kendimize güven ve coşku gelsin.

Sürekli vasat olmaksızın, bazen başarılı bazen başarısız olmak evladır.

Gerçek değerler kâğıtlarda yazılanlar değil, davranışlarda gözlemlenenlerdir.

Var olmak değişmektir, değişmek olgunlaşmaktır, olgunlaşmak ise insanın kendisini
sonsuz kadar yeniden oluşturması demektir.

Farklı olmak, doğru olmak, saydam olmak, iletişim sahibi olmak, değişim enerjisini
desteklemek. İşte önderliğin nirengi noktaları.

Problemi karşına al insanı değil,
tutum ve davranışları karşına al şahsiyetleri değil.

İnançlı ol, açık ol, doğru ol, kendin ol, umudu canlı tut.

Geleceğe Açılan Yeni Şubelerimiz

Albaraka Türk, açtığı yeni şubeler kanalıyla yurdun dört bir tarafındaki tasarruf sahibiyle buluşmaya devam ediyor. Son dönemde Diyarbakır, Denizli ve (Kocaeli) Gebze Şubelerimiz de geniş bir davetli topluluğunun katıldığı törenlerden sonra hizmet vermeye başladı. Yeni şubelerimiz, Türkiye'de yatırım yapan, üreten, istihdam yaratan ve birikimlerini gönül rahatlığı duyararak değerlendirmek isteyen dostlarımızla aramızda kurduğumuz bağların yeni halkaları olacak.

Diyarbakır Şubemizden genel bir görünüm

DIYARBAKIR ŞUBEMİZ **6 Temmuz 2004 Salı**

Diyarbakır, tarih öncesi dönemlerden itibaren her devirde Anadolu ile Mezopotamya, Avrupa ile Asya arasında doğal bir geçiş yolu, bir köprü görevi yapmış bu nedenle de çeşitli uygarlıkların tarihi ve kültürel mirasını günümüze kadar taşımış önemli bir şehrimiz.

Malatya, Elazığ, Bingöl, Muş, Sirt, Mardin, Şanlıurfa, Batman ve Adıyaman'ın merkezinde yer alarak tüm bölgesel özellikleri sinesinde toplayan Diyarbakır, 7500 yıllık geçmişiyle tarihin her döneminde büyük medeniyetlerin, kültürel ve ekonomik hareketlerin merkezi olarak kabul görmüştür. Diyarbakır, Albaraka Türk'ün yeni hizmet halkalarıyla, kendini tanıtmayı ve büyümeyi düşündüğü, bölgede bunu gerçekleştirebilmek için seçtiği, önemli bir kavşak noktası aynı zamanda.

Bu bölgede var olan büyük mevduat potansiyelini, bölge ekonomisine kazandırmak amacıyla açılan yeni şubenin açılış töreninde, Diyarbakır Valisi Efkân Ala'nın yanı sıra Batman Valisi Haluk İmga, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir ve Diyarbakır çevresine yatırım yapan seçkin iş adamlarımızda atılarak bizleri yalnız bırakmadılar. Açılış konuşmasında Diyar-

bakırlılara seslenen Genel Müdürümüz Dr. Adnan Büyükdeniz şunları söyledi:

“Tarih boyunca birçok büyük medeniyete evsahipliği yapan Diyarbakır, dün olduğu gibi bugün de ve gelecekte de bölgenin önemli bir ekonomik ve kültürel merkezi olacaktır.

Binlerce yıldır çevresine bolluk ve bereket getiren Dicle nehri, GAP projesi ile bölgeye daha da büyük verim sağlayacaktır. Biz de bu şehre, Dicle'nin getirdiği bereketi daha da arttırmak için geliyoruz. Dicle'nin Diyarbakırımıza getirdiği bereket gibi, şubemizin de hepimize bir “bereket kapısı” olmasını dilerim.”

DENİZLİ ŞUBEMİZ **5 Ağustos 2004 Perşembe**

Açılışını yaptığımız Denizli Şubemiz, Albaraka Türk'ün yurt geneline yayılan 33. Şubesi olarak hizmete girdi. Müşterilerimizin, kurulduğumuz günden bu yana göstermiş oldukları güven ve destekten güç alarak, her geçen gün emin adımlarla büyümesini sürdüren Albaraka Türk, 5 Ağustos'ta düzenlenen törenle Denizli'nin ve sevgili Denizlilerin hizmetine girdi.

Denizli ekonomisi İzmir'den sonra Ege bölgemizin ikinci büyük ekonomisi olma özelliğini göstermektedir. Sanayileşme potansiyelini uzun yıllar boyunca diri tutmuş ve sanayi

Genel Müdürümüz Dr. Adnan Büyükdeniz Diyarbakır Şubesi açılış konuşmasında

Diyarbakır Valisi Sn. Efkân Ala açılış konuşmasında

Denizli Valisi Gazi Şimşek açılış kurdela kesiminde

Denizli Şubemizin açılış duası yapılırken

Denizli Şube açılışımız

Dr. Adnan Büyükdeniz Gebze Şubemiz açılışında medya mensuplarıyla

Gebze Şubesi kurdela kesimi

altyapısını geliştirme kabiliyetini göstermiş ender illerimizden birisidir. 1980'lerde başlayan ve 1990'larda hızını artırarak sürdüren bir yapılanma içinde, geleneksel sanayi ve ticaret merkezleri dışında yıldızı parlayan, ekonomik açıdan sıçrama yapan ve "Anadolu Kaplanları" olarak adlandırılan iller içinde kendine özgü bir yer edinen Denizli, artık Albaraka Türk'ün hizmet anlayışı ve hizmet kalitesiyle buluştu. Açılış törenine Denizli Valisi Gazi Şimşek'in yanı sıra Denizli Belediye Başkanı Nihat Zeybekci ve çok sayıda davetli topluluğu katıldı.

Açılışta Genel Müdürümüz Dr. Adnan Büyükdeniz de bir konuşma yaptı. Konuşmasında; Babadağlılar İşhanının girişinde yazılı bulunan doğruların, aslında Albaraka Türk'ün temel hizmet anlayışını çok güzel özetlediğini belirterek, şubemizin tüm Denizliler için bir "Bereket Kapısı" olması dilek ve temennilerinin bulunarak;

"Faizsiz esasta çalışma taahhüdümüzün arkasında olacağız." dedi.

Babadağlılar İşhanında yazılı bulunan sözler de şu doğruları vurgulamaktaydı.

*Kiloyu eksik çekme ha, metreyi kısa tutma ha
Halka hizmet eylemektir, Hakka hizmet eylemek
İyi belle sen bu sözü, sakın yabana atma ha
Alish veriş derken, ölçü tartı derken
Paraya pula tapma ha
İnsanlığı unutma ha*

KOCAELİ / GEBZE ŞUBEMİZ 17 Ağustos 2004 Salı

17 Ağustos 2004 Salı günü açılışını yaptığımız Kocaeli Gebze şubemiz, Albaraka Türk'ün yurt genelindeki 34. şubesi oldu. Bugün şubemizi açmak için tercih ettiğimiz Gebze, gerek Osmanlı gerekse Bizans kaynaklarında önemli bir kavşak noktası olarak tarihe geçmiş bir bölgemiz. Çin'den gelen tarihî İpek Yolu on ayrı koldan gelerek Gebze'de kesişir. Bundan dolayı bu bölge tarihin her

döneminde önemini korumuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında tarımsal faaliyetlere dayanan bir ekonomik hayata sahip olan Gebze, yol güzergâhı ve ham madde kaynaklarına yakınlığı sebebiyle devasa bir sanayi şehrine dönüşmüştür. Kısa ifadesiyle Gebze, sanayinin devleştiği bir şehir âdeta. Türkiye'de sanayi yoğunluğunun yaşandığı bölgelerin başında Gebze geliyor. O yüzden de Gebze, İstanbul'dan sonra en fazla göç alan yerleşim birimi olarak gösterilmektedir.

Ülke genelinde faaliyet gösteren 500 dev fabrikanın yaklaşık %10'u Gebze'de faaliyet gösteriyor. Ticaret Odası verilerine göre ise ilçe sınırları içerisinde 4.000'den fazla işletme yer alıyor.

Bugün Gebze, Türkiye genelinde vergi oranları ve ülkeye gelir katkısı açısından 4. sırada yer alıyor. Eğer burada üretim yapan firmalar vergilerini Gebze'deki vergi dairelerine ödemiş olsalardı Gebze'yi bu listenin en başlarında görmek de mümkün olabilecekti.

Kısaca, Gebze Ülke ekonomisinin âdeta bel kemiği bölgelerinden biri. Ülke ekonomisini ayakta tutan sayılı kentlerimizden biri.

Albaraka Türk'e emanet edilen tasarruflar, faizsiz bankacılık esaslarına sadık kalarak, en kârlı şekilde üretim, yatırım ve ticarete aktarılmaktadır. Albaraka Türk kurulduğu günden bu yana şube açtığı her bölgede toplanan tasarrufları, yine o bölgede faaliyet gösteren iş adamı ve yatırımcının kullanımına sunarak, bölge ekonomisinin gelişmesine, yeni yatırımların ve istihdamın artmasına katkıda bulunmaktadır.

Açılış törenine Kocaeli Vali Yardımcısı Yusuf Odabaşı, Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı İbrahim Karaosmanoğlu, Gebze Belediye Başkanı İbrahim Pehlivan, Gebze Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı İbrahim Başaran ve Yönetim Kurulu Başkanımız Abdullatif Omar Ghurab'ın yanı sıra seçkin bir davetli topluluğu da katıldı.

Albaraka'dan Haberler

IBF GENEL KURUL YEMEĞİ'NDE ALBARAKA TÜRK İMZASI

Bu yıl 8. IBF (Uluslararası iş forumu) Genel Kurul Toplantısı 16 eylül akşamı Cevahir Otel'de yapıldı. İş ve siyaset dünyasından yerli ve yabancı davetlilerin katılımıyla düzenlenen toplantıya Devlet Bakanı Kürşat Tüzmen de katıldı. Bu yıl düzenlenen 10. Uluslararası Müsiad Fuarı'yla aynı zamana denk gelen IBF Kongresi'ne fuarın gümüş sponsorluğunu üstlenen Albaraka Türk yöneticilerinden de yoğun bir katılım oldu. Toplantıya Albaraka Türk Genel Müdürü Dr. Adnan Büyükdenez, Genel Müdür Yardımcıları Fahrettin Yahşi, Temel Hazıroğlu, Bülent Taban, Nihat Boz ile birim ve şube müdürleri katıldı. Toplantıda ilk konuşmacı olarak Genel Müdürümüz Dr. Adnan Büyükdenez söz aldı. Konuşmasının ardından Müsiad genel başkanı Dr. Ömer Bolat tarafından Dr. Adnan Büyükdenez'e yaptığı katkılardan dolayı teşekkür plâketi verildi. Bununla birlikte toplantı salonu dışındaki Albara-

ka Türk standı da katılımcılardan büyük bir ilgi gördü. Ziyaretçilere Albaraka Türk ürün ve hizmetleriyle, faizsiz bankacılık çalışmaları hakkında bilgiler verildi. Toplantı yabancı delegasyonların yaptıkları konuşmalarla sona erdi.

ALBARAKA TÜRK ÇALIŞANLARI AVRASYA MARATONUNDA BULUŞTU

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen 26. Avrasya maratonuna bu yıl Albaraka Türk ailesinden yoğun bir katılım oldu. Yerli ve yabancı on binlerce sporseverin katıldığı ve dünyada kıtalar arasında yapılan tek organizasyon olan bu muhteşem spor şöleninde Albara-

raka Türk çalışanları da hazır bulundu. Çalışanlarını iş hayatı dışında, sosyal ve kültürel etkinliklere teşvik eden Albaraka Türk, bu sayede hem çevresindeki etkinliklere duyarsız kalmamakta hem de çalışanlarının motivasyonunu artırmaktadır.

ALBARAKA TÜRK ÜMRANIYE, FATİH VE MERKEZ ŞUBELERİ YENİ YÜZLERİYLE GELECEĞE AÇILDI

Faizsiz Bankacılığı Türkiye'ye getiren Albaraka Türk, bir yandan yeni şubelerini hizmete açarken diğer yandan da mevcut şubelerini yenileme çalışmalarına devam ediyor. Daha önce Genel Müdürlük birimlerini yeni yüzüyle hizmete açan Albaraka Türk, şimdi de sırasıyla

Ümraniye, Fatih ve Merkez şubelerini yenilenen yüzleriyle hizmete açtı. Kurumumuz şubelerinde daha önce oluşturulan Albaraka Türk kurumsal mimarisini ve renklerini başarıyla yansıttığı görülmektedir. Konuyla ilgili yapılan açıklamada; sırada, çalışmaları başlanan Konya ve Bayrampaşa şubelerinin olduğu ve bu çalışmaların da en kısa sürede bitirilerek Albaraka Türk hizmet ve kalitesinin kesintisiz bir şekilde müşterilere ulaştırılmaya devam edileceği bildirildi. Yenilenen şubelerimize bundan sonraki çalışmalarında başarılar diliyoruz.

ALBARAKA TÜRK ŞEHİR TİYATROLARINA TAŞINIYOR

Spor etkinliklerinden sonra kültürel etkinliklere de hız veren Albaraka Türk, çalışanlarını Şehir Tiyatroları'na taşıyor. Yeni sezon açılışı Ekim ayıyla başlayacak olan Şehir Tiyatroları açılışla birlikte Albaraka Türk'ten katılacak misafirlerini de ağırlayacak. Çalışanlarımıza gönderilen aylık Şehir Tiyatroları Programı'yla

istedikleri oyunlara katılabilmeleri ve en önemlisi de bilet temin edebilmeleri artık çok daha kolay olacak.

KURUMSAL İNTERNET START ALDI

Müşterilerine sunduğu hizmet ağını gün geçtikçe geliştiren Albaraka Türk, "Kurumsal İnternet Bankacılığı" hizmetini de müşterilerine sunmaktan gurur duyar. Bireysel Bankacılık Müdürlüğü tarafından hizmete sunulan Kurumsal İnternet Bankacılığı ile Albaraka Türk müşterileri, bankacılık hizmetlerini İnternet üzerinden gerçekleştirebilecekler. Bu sayede Albaraka Türk müşterileri daha hızlı ve kaliteli bir kurumsal hizmete kavuşmuş oldular. Ayrıca müşterilerimiz için, bu uygulamayla ilgili açıklamaların bulunduğu kitapçıklar, broşürler ve tanıtım föylerinin hazırlıkları da tamamlandı.

2005 YILINDA HEDEF YİNE YENİ ŞUBELER

1984 Yılı'nda kuruluşundan beri faizsiz bankacılığın öncü kuruluşu olmaya devam eden Albaraka Türk, bu yıl olduğu gibi gelecek yıl da yeni şubeler açarak istikrarlı büyümesini sürdürecektir. Faizsiz bankacılık hizmetlerini ülkemizin her yöresine götürmeyi hedefleyen Albaraka Türk bu sayede ülke ekonomisine daha çok kaynak aktarılmasına ve daha çok insana iş imkânı sağlanmasına katkıda bulunmak istemektedir. Ülkemizde kısaca "KOBİ" olarak bilinen Küçük ve Orta-boy İşletmelere verdiği destekle bilinen

Albaraka Türk, bu sayede ekonomimizin canlanmasına, daha çok üretime, ihracata ve elbette daha çok ülke insanına iş sahası oluşmasına katkıda bulunmaktan gurur duymaktadır.

ALBARAKA TÜRK VİSA ANTLAŞMASI İMZALADI

Albaraka Türk, müşterileri için hizmet halkasını her geçen gün geliştiriyor. Yeni yapılan VISA (kredi kartları) üyeliği antlaşmasıyla kredi kartı kullanan Albaraka Türk müşterileri daha kaliteli hizmete kavuşacaklar. Bireysel Bankacılık Müdürlüğü'nden yapılan açıklamada bu üyelik antlaşması ile Albaraka Türk; Bankalararası Kart Merkezi üyeliği ile ELECTRON CARD ve VISA'nın geçerli olduğu tüm Banka ATM'lerini (yapılacak antlaşmalar ile) Albaraka Türk müşterilerinin kullanımını sağlamak mümkün olacak. Müşterilerine kredi kartlarında da faizsiz hizmet sunan Albaraka Türk'ün bu uygulamasıyla birlikte kredi kartının müşterilerimizden daha fazla ilgi göreceği tahmin edilmektedir.

ALBARAKA TÜRK MÜSİAD FUARINA GÜMÜŞ SPONSOR

Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD) tarafından düzenlenen 10. Uluslar arası MÜSİAD fuarı bu yıl 16-19 Eylül 2004 tarihleri arasında CNR Expo Center'da gerçekleştirildi. Fuarı Asya ve Afrika'daki 20 ülkeden toplam 39 şirket katıldı. Türkiye'den ise 305 MÜSİAD üyesi firma iştirak etti. Ayrıca bu yıl 8. IBF Kongresi'yle eş zamanlı olarak gerçekleştirilen fuar; 10 İslâm ülkesinden başbakan ve bakanların yanı sıra 50 ülkeden 991 iş adamının katılımıyla İstanbul'da dev bir buluşmaya sahne oldu.

Ali Babacan, Kürşat Tüzmen, Ali Coşkun, Hilmi Güler, Sami Güçlü, Recep Akdağ ve Binali Yıldırım programa katılan isimler arasındaydı. Albaraka Türk'ün gümüş sponsor olarak temsil edildiği fu-

arı, Türkiye ile 50 ülkeden gelen yaklaşık 160 bin kişinin ziyaret ettiği belirtildi.

ALBARAKA TÜRK'TEN YENİ BİR TAKVİM KLÂSİĞİ

Albaraka Türk 2005 yılı takvim çalışmaları son aşamaya geldi. 2005 yılında müşterilerimize ulaşacak çalışmada hat sanatının seçkin örneklerine yer verildi. Osman ve Mehmet Özçay kardeşler tarafından hazırlanan eserlerin müşterilerimiz nezdinde hak ettiği ilgiyi görmesini bekliyoruz. Sanatın gelişmesine katkıda bulunmayı kendine ilke edinen Albaraka Türk, yeni takvim çalışmasıyla da müşterilerinin bu konudaki istek ve taleplerine cevap vermiş olacak.

Kimileri için su gibi akıp giden, kimileri için ise bir türlü geçmek bilmeyen zaman kavramına, hat sanatının örnek çalışmalarıyla renk veren Albaraka Türk, bundan sonraki dönemlerde de dostları için hat sanatının seçkin örneklerini sunmaya devam edecek.

Zamanı sanata dönüştüren daha nice çalışmalarda buluşmak dileğiyle.

Ben Bir Türk Zabitiyim

Mustafa Aydemir

“Ben Bir Türk Zabitiyim” adlı kitap, Mustafa Aydemir tarafından kaleme alınan belgesel bir çalışma. Kitap, 1995 yılında “Paris II” isimli batık gemide başlayan ve bir araştırma öyküsüne dönüşen özverili bir çalışmanın ürünü olarak ortaya çıkıyor. I. Dünya Savaşı’nda bataryasındaki askerlerle Antalya’yı Fransızlara karşı savunan ve “Paris II” gemisini sulara gömen Mustafa Ertuğrul’un yaşam öyküsü. Yüzbaşı Mustafa Ertuğrul’un çizim, resim ve anılarından yola çıkılarak hazırlanan belgesel çalışma aynı zamanda Mustafa Aydemir’in ilk kitabı özelliğini taşıyor. “Ben Bir Türk Zabitiyim” isimli kitapta Yüzbaşı Ertuğrul bakın nasıl anlatılıyor:

O, denize döktüğü yaralı düşman askerleri ölümü beklerken, onların yaralarını sardı. O, sadece kahraman değil, zafere gecesini anılarına “Zaferden mütevelit neş’emizi yaralı düşman askerlerinin acısına hürmeten izhar etmedik” diye yazabilecek kadar da insandı. Pierre Loti, O’nun Fransızlara verdiği insanlık dersi ile bütün Fransa’yı ayağa kaldırdı.

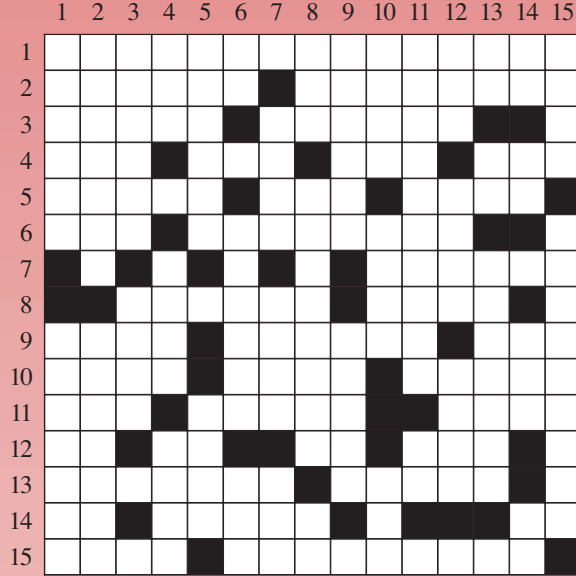
Savaşta sonra Atatürk’ün teşvikiyle anılarını yazdı. İçeride dönük, sade ve mütevazı yaşadı.

Ta ki Mustafa Aydemir 1995 yılında Paris II batığına dalıp, yıllar süren bir araştırmanın ardından ona ulaşana kadar da kendini bizlerden sakladı... Ve O’nun inanılmaz anıları Fransız - İngiliz askeri arşivlerinden tek tek doğrulandı.

Bu kitap, bu batıktan çıkan, bu meçhul kahramanın kitabıdır. Bu kitap, O’nun barut kokulu, insanlık dolu inanılmaz destanıdır...

B u l m a c a

Hazırlayan: Nazım Kartbak*

SOLDAN SAĞA

1) M. Akif Ersoy’un “ancak bu kadar şanlı olabilirdi bedir arslanları” diyerek adlandırdığı destanlaşmış büyük boğaz savaşı 2) Yatırımdaki hakları sınırlı bulunan ortaklık – Omuza alma 3) Giysi – Anlam yükletilen şey, belirti 4) (tersi) Boyun eğen – Sert katı, sağlam – Nargillerden kırmızı taneli meyva – Arapçada ben 5) Elçilik uzmanı – Bir bağlaç – Müzikli, sözsüz tiyatro 6) Damarlarda dolaşan hayat sıvımız – Toz kaldırmak 7) Rumların kutsal saydıkları kaynak veya pınar 8) Büyük dükkan – Borçlunun mal veya maaşına resmen elkonulması 9) (tersi) Haykırma bağırma – Tarlaya atılan tohumu örtmek için gezdirilen sürgü – Kadife, çuha yün vb.nin yüzeyindeki ince tüy 10) Vücutta oluşan delinme, zedelenme – Görevlilere verilen aylık para – Bir bayan ismi 11) Nenesi kelimesinin ünsüzleri – Yüksekte atma, böbürlenme – Gelir, gelir getiren mülk 12) İsim – Asker – Kilometrenin kısa yazılışı – Bir edat 13) Ülkü ideal – Asıl olarak 14) Arapçada kırılmaç kelimesinin ilk hecesi – İki parçadan oluşan kendinde herhangi bir şeyden iki tane bulunan, katkı, ilave 15) Halka şeklinde tutma yeri – Kendini çabuk sevdiren

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1) Başkasının malını gizlice almak, aşırmaq – (tersi) Yolculuk için hazırlanan yiyecek, azık 2) Birdenbire atılım göstermek – Zamanı ve yeri kararlaştırılan buluşma 3) Davranışı kaba, gönül kırıcı olan, nadan – Bir gezegen 4) Valide – Suyun akışını ayarlamak için su borusuna takılan anahtar – Takım, grup 5) Yağlı güreş yapan güreşçilerin giydikleri meşin pantolon – (tersi) Bir hayvan 6) Kısaca kilometre – Hedef vurulan bir spor – (tersi) Posak, pislik, leke 7) Bir doğumda dünyaya gelen iki kardeş – Düşkünlük, zayıflık – Bir göz rengi 8) Az aydınlık – Çeşitli eğlence ve gösteri yerlerinin bir arada olduğu alan – Ayı yuvası 9) Bir şeyi başkasına geçici olarak verme korunmasını ona bırakma – Derece mertebesi 10) Yumuşak ince bir tür ipekli kumaş – Eşkenar dörtgen – Çevreyi görmeye engel olan su buğusu 11) Azeri memleketi – Vilayet, şehir 12) Volt’un kısaltması – Gelir getiren mülk – Baba, anne ve çocuklardan meydana gelen topluluk 13) Bir haber ajansı – Bir organımız – Görünüşe göre, görünüşte 14) Şam’ın sessizleri Neon’un elementi – Fakat, lakin – Yama, ilave 15) Geri verme, geri çevirme – Bir kuruluş ortadan kaldırmak.

Geçen sayımızdaki bulmacanın çözümü

Bulmacamızı doğru bir şekilde çözüp bizlere gönderen okuyucularımıza sürpriz hediyelerimiz olacaktır.

Geçen sayımızdaki bulmacanın çözümünü doğru olarak gönderen okuyucularımızın hediyeleri adreslerine postalanmıştır.

* İdari İşler Müdürlüğü

